

Samoupravni odnosi — pogoj napredka

Ob 70. jubileju tovarne STOL je bila na Duplici velika slovesnost, ki so se je poleg številnih delavcev, nekdanjih sodelavcev in drugih gostov, udeležili tudi Stane Dolanc, Franc Leskovšek-Luka, Mitja Ribičič, Marjan Breclj, Ivanka Vrhovščak in številni ugledni družbenopolitični delavci. Proslavljanje se je pričelo s slav-

predsednik delavskega sveta Franc Sikošek. Orisal je razvoj Stola in njegovo samoupravno organiziranost. Številnim članom kolektiva so podelili za njihovo dolgoletno delo in prizadevnost zlata, srebrna in bronasta priznanja Stola.

Na svečanem zboru kolektiva, ki je bil v novih tovarniških prostorih ob Korenovi cesti, je

ustanovitvi prerasel v gigant s 1600 delavci, ki so organizirani v 6 temeljnih organizacij združenega dela. Stol je največje kamniško podjetje in je povezan tudi v organizacijo UNILE.

Na zboru so Francu Leskovšku-Luki podelili zlato značko Stola za njegovo pomoč pri organiziranju prve partijske

dejal znani revolucionar.

V slavnostnem govoru je nato spregovoril sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc in čestital kolektivu za dosežene uspehe in jubilej. Poudaril je, da je uresničitev nove ustave v praksi za našo samoupravno skupnost življenjskega pomena. Neposredni proizvajalci naj v vsem odločajo o proizvodnji, pogojih dela in seveda delitvi dohodka, je nadaljeval, zato se moramo boriti, da bodo njihove odločitve prišle do izraza v vseh sredinah.

Tovariš Dolanc je govoril tudi o neuvrščeni zunanji politiki Jugoslavije, ki je trn v peti številnim nazadnjaškim silam v svetu. Nihče ne bo špekuliral z Jugoslavijo in njenim delavskim razredom, je nadaljeval, in ožigal nedavne izpade koroških nacistov proti naši narodnosti skupnosti na Koroškem. Tisoče esesovcev moti Slovenska gimnazija v Celovcu in jih motijo Slovenci na Koroškem. Jugoslavija je dovolj močna, da bo dajala podporo slovenski skupnosti v Avstriji, je končal Stane Dolanc.

Ob koncu je predsednik občinske skupščine Franc Svetelj podelil Stolu zlato plaketo Kamnika, ki jo je sprejel najstarejši delavec Stola. V kulturnem programu so sodelovali še pevski zbor Lira in gledališki igralec Benedičič.



VISOKI GOST V STOLU

nostno sejo delavskega sveta organizacije združenega dela, ki je bila v kulturnem domu na Duplici. Na njej je spregovoril

spregovoril Alojz Erbežnik, direktor OZD, ki se nadvse uspešno samoupravno povezuje. Stol je od 100 zaposlenih ob

organizacije leta 1938 na Duplici. Takrat so bili trije komunisti, sedaj pa jih je 60, kar je še vedno premalo, je ob zahvali

OB OBLIKOVANJU SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI

Zagotoviti, da bo odločal delovni človek

Te dni smo tudi v naši občini sredi razgibanih razprav o uresničevanju nove ustave in dokumentov ZK. Posebna pozornost pa je namenjena oblikovanju samoupravnih interesnih skupnosti na delegatskem načelu. Še posebej zato, ker morajo biti te skupnosti prilagojene določilom ustave do Novega leta. Gre torej za vsebinsko in organizacijsko izpolnitev že delujočih skupnosti in za ustanovitev nekaterih novih skupnosti.

Cepprav stališča o tem, kakšne naj bodo bodoče samoupravne interesne skupnosti, še niso do podrobnosti izoblikovane, marsikaj bo namreč treba prepustiti življenju in praksi, je vendarle prav, da opozorimo na nekatera bistvena vprašanja, s katerimi se bomo v občini, v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih in drugod srečevali v pripravah za snovanje teh skupnosti.

Samoupravne interesne skupnosti lahko delimo z več vidikov: ena izmed delitev je na primer na tako imenovane mešane skupnosti, kjer imamo na eni strani proizvajalca storitev, na drugi pa njihove porabnike (npr. šolstvo, zdravstvo), ter tako imenovane čiste ali solidarnostne skupnosti (npr. pokojninsko

zavarovanje), kjer delovni ljudje združujejo sredstva za te namene. Ločimo tudi skupnosti, ki opravljajo dejavnosti posebnega družbenega pomena, od drugih, kjer ni teh dejavnosti. Znotraj te skupine ustava določa skupnosti, katerih skupščine enakopravno odločajo z zbori občinske skupščine o vprašanjih s teh področij. To so temeljna izobraževalna skupnost, temeljna kulturna skupnost, raziskovalna skupnost (republika), skupnost zdravstvenega zavarovanja (regijska), temeljna skupnost otroškega varstva in temeljna skupnost socialnega skrbstva.

Ker te skupnosti poleg samoupravne opravljajo tudi pomembne družbene funkcije, bo zanje z zakonom predpisana obvezna ustanovitve.

Pri organizaciji bodočih skupnosti je pomembno vprašanje, kdo bo pošiljal delegate v skupščine teh skupnosti. V dosedanjih razpravah prevladuje mnenje, da bi v TOZD in v krajevnih skupnostih izvolili skupne delegacije, ki bi napajale npr. vse skupščine SIS družbenih dejavnosti ali pa celo za vsa področja ena sama delegacija. Predvidena je tudi možnost, da bi lahko več TOZD ustanovilo delegacijo za SIS. Razprave kažejo, da bomo morali

določene rešitve prepustiti konkretnim razmeram in ne utesnjevati delegatskih razmerij v neke šablone.

Delovni osnutek republiškega zakona o oblikovanju in volitvah delegacij predvideva, da bi kmetje in obrtniki lahko pošiljali delegate v skupščino SIS prek že izvoljene delegacije za zbor združenega dela občinske skupščine. Glede sestava delegacije, trajanja mandata, pošiljanja delegatov in sploh delovanja delegacije za SIS pa naj bi veljala enaka načela kot za že izvoljene delegacije za občinsko skupščino.

Glede na dosedanje sestavo skupščin SIS je pomembna sprememba v tem, da bodo v bodoče vse skupnosti, kjer gre za menjavo dela, imele dva zbora: zbor izvajalcev in zbor porabnikov. Tako bodo npr. v zboru izvajalcev skupščine skupnosti zdravstvenega zavarovanja delegati zdravstvenih delavcev, v zboru porabnikov pa delegati zavarovancev — financirjev zdravstvenih storitev.

V naši občini se bodo morale na novo oblikovati vse skupnosti, razen temeljne telesnokulturne skupnosti, ki je bila že ob ustanovitvi postavljena na delegatsko podlago. Za tiste skupnosti, ki so doslej delovale samo na ravni območja (regije) za več občin (zdravstveno varstvo, zaposlovanje) in na ravni republike (pokojninsko in invalidsko zavarovanje, raziskovanje) pa se bodo v občini ustanovile posebne samoupravne enote, ki bodo sodelovale

pri oblikovanju politike na posameznih področjih.

Do konca leta bomo v naši občini ustanovili nove skupnosti na področju socialnega skrbstva, otroškega varstva, komunalnega in vodnega gospodarstva. Priprave za ustanovitev teh skupnosti že potekajo v okviru iniciativnih odborov, ki jih je imenoval občinski izvršni svet. Hkrati pa je potrebna tudi široka družbenopolitična akcija v TOZD in v krajevnih skupnostih. Večino samoupravnih interesnih skupnosti bodo s sporazumi ustanovili delovni ljudje v TOZD in občani v KS. Tiste skupnosti, kjer gre samo za uresničevanje interesov delovnih ljudi v združenem delu, pa bodo ustanovili samo delovni ljudje (usmerjeno izobraževanje, zaposlovanje itd.).

Pred SZDL in sindikati stojijo zelo pomembne in odgovorne naloge pri vsebinskih in kadrovskih pripravah. Evidentirati bo potrebno večje število možnih kandidatov za delegacije, se dogovoriti o načinu povezovanja delegacij in o drugih vprašanjih delovanja samoupravnih interesnih skupnosti. Se posebno pozornost pa bodo zahtevali programi posameznih skupnosti za prihodnje leto in samoupravni sporazumi o financiranju teh dejavnosti, ki jih bodo delovni ljudje in občani sprejeli do konca letošnjega leta.

Franc Svetelj



NAŠ JE, KAMNIK JE!



KAMNIŠKI OBČAN

LETO XIII. ŠT. 10

OKTOBER 1974 DINAR

GLASILO SZDL OBČINE KAMNIK

Sindikati pred kongresoma

Člani sindikata se pripravljajo na 8. kongres Zveze sindikatov Slovenije, ki bo 7. in 8. novembra v Celju, in na 7. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo v drugi polovici decembra. V priprave na oba kongresa sodi razprava o dokumentih, ki bodo sprejeti na kongresih in volitev delegatov za oba kongresa.

V Kamniku smo s pripravami na Kongresa začeli že v mesecu avgustu, ko je o nalogah organov in organizacij sindikata v pripravah na kongresa razpravljalo predsedstvo sindikalnega sveta. V mesecu septembru smo na razširjeni seji Občinskega sveta ZS sprejeli kolektar predkongresnih priprav in obravnavali osnutek „Statutarnega dogovora o organiziranosti in delovanju sindikatov in zveze sindikatov v Socialistični republiki Sloveniji“. Potrdili smo tudi ključ o izvolitvi delegatov za oba kongresa, ki ga je izdelal republiški svet Zveze sindikatov.

K osnutku „Statutarnega dogovora“ smo dali 13 dopolnitev in sprememb, od katerih jih je bilo 10 upoštevanih.

Na predkongresni konferenci, ki je bila 3. oktobra 1974, so delegati osnovnih organizacij sindikata in konferenc osnovnih organizacij sindikata sprejeli sklep o potrditvi „Statutarnega dogovora“ in sklepov za 8. kongres Zveze sindikatov Slovenije ter razglasili delegate za slovenski in zvezni kongres, ki so jih izvolile osnovne organizacije sindikata in konferenc osnovnih organizacij sindikata po ključu republiškega sveta Zveze sindikatov. Delegati so na predkongresni konferenci opozorili na to, da so sklepi 8. kongresa napisani preveč deklarativno, jezik v samoupravnih sporazumih in drugih aktih pa ni prilagojen sredini, ki naj vse te dokumente obravnava in sprejema. Ustava nam poleg pravic nalaga tudi številne dolžnosti, ki pa se jih v danem momentu vse premalo zavedamo. Na to kaže tudi udeležba na predkongresni konferenci, ki je bila komaj nekaj nad 60 odstotkov delegatov. Poleg tega pa se kaže precejšnja nezainteresiranost članov za kongresne dokumente, če že ne neodgovornost. Veliko je članov sindikata, ki niso seznanjeni niti z vsebino „Statutarnega dogovora“, lahko bi rekli z lastnimi pravili igre delovanja sindikalnega članstva. Močan poudarek so delegati dali izobraževanju na vseh področjih in dopolnjevanju izobraževalnih programov, saj postavlja ustava in vsi akti samoupravnih interesnih skupnosti in samoupravnih organov ter drugi neposrednega proizvajalca pred vse zahtevnejše naloge.

V času od 5. do 15. oktobra so se člani sindikata na članskih sestankih izrekli za sprejem kongresnih dokumentov, ki so jih v razpravi dopolnili in predlagali določene spremembe.

Potrebno bo še veliko dela, da bomo izpolnili dolžnosti „Statutarnega dogovora“, ki pravi, DA NE MORE BITI NIČESAR, KAR JE POMEMBNO ZA DELAVCE, SPREJETO MIMO SINDIKATA.

-mj.

Aktiv je zaživel

Pri občinski konferenci Zveze komunistov deluje aktiv neposrednih proizvajalcev, ki so ga ustanovili pred dvema leti. Sedaj je oblikovan na delegatskih načelih in šteje 28 članov iz vseh organizacij Zveze komunistov v organizacijah združenega dela v kamniški občini. Na nedavnem sestanku so za novega sekretarja izvolili Matevža Koširja, delavca iz podjetja Kamnik. Delegati so se dogovorili, da je njihovo redno sestajanje pogoj za uspešnejše delo. Sprejeli so tudi akcijski program, ki ga bodo izpolnili do konca leta.

Med bistvenimi točkami tega programa moramo omeniti obravnavo strukture organizacije Zveze komunistov, pri čemer se bodo člani aktiva prizadevali za delavsko večino v organizaciji. Obravnavali bodo tudi statut ZKJ, ZKS in statutarne sklepe občinske organizacije Zveze komunistov Kamnik, ki je te dni v javni razpravi. Pregledali bodo tudi poročilo o gradnji delavskih stanovanj v letu 1974, seznanili se bodo s stanjem kamniškega gospodarstva in nalogami Zveze komunistov, da zaustavi gospodarsko nazadovanje Kamnika med slovenskimi občinami, ki smo mu priča zadnjih deset in več let. Ob koncu leta bodo pregledali uresničevanje ustavnih dopolnil v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih ter sestavili program dela za prihodnje leto.

Reči moramo, da so v aktivu neposrednih proizvajalcev, članov Zveze komunistov, oblikovali zelo obširen akcijski program, ki ga bodo morali do konca leta za vsako ceno izpolniti. Zato so se tudi odločili, da se bodo letos zbrali na enodnevnem seminarju, kjer bo govora o aktualnih družbenopolitičnih problemih pri nas.

-tj.

Delegati za 8. kongres Zveze sindikatov Slovenije

Delegati za 8. kongres Zveze sindikatov Slovenije

Kovinska industrija: SPRUK Franc, 24 let, KV orodjar, predsednik IO OOS — Titan, Tekstilna in usnjarska industrija: MLAKAR Mara, 34 let, tkalka, predsednik IO OOS — Švilanit, Kemična industrija: ZAVRL Janez, 29 let, vodja transporta, predsednik konference OOS SVIT, član ZK Lesna industrija in gozdarstvo: KOČAR Franc, 28 let, ekonomski tehnik, tajnik IO OOS Menina, član ZK

Delegata za 7. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije:

Lesna industrija in gozdarstvo: JEGLIČ Tone, 40 let, mojster, predsednik konference OOS Stol, član ZK, Kemična industrija: JAMNIK Marta, 39 let, KV delavka v podjetju „Kamnik“, član ZK

Kakšna je skupna in splošna poraba v naši občini

V letošnje sporazume o splošni in skupni porabi smo zapisali, da morajo samoupravne interesne skupnosti vsake tri mesece seznanjati podpisnike sporazumov o gibanju sredstev in o uresničevanju svojih programov. Toda tega nismo uresnili. Predvsem iz dveh razlogov: proračun starih prispevnih stopenj z novimi je bil opravljen šele konec prvega polletja in drugič, ker je sistem spremljanja dotoka sredstev preko SDK zastarel in za regijske skupnosti ni mogoče dobiti podatkov o zbranih sredstvih po občinah.

Na splošno lahko ugotovimo, da je dotok sredstev pri tistih skupnostih, ki imajo svoje prispevke vezane na osebne dohodke, boljši od tistih skupnosti, ki imajo prispevke od dohodka delovnih organizacij. V prvo skupino spadajo vse temeljne interesne skupnosti, v drugo pa

delno nekatere republiške skupnosti.

Poglejmo, kakšna sredstva so imele na voljo temeljne samoupravne interesne skupnosti v občini v osemih mesecih letos glede na predvidevanja v programih.

Temeljna izobraževalna skupnost je načrtovala za 18.285.000 din dohodkov, do 1. septembra pa se je nabralo 11.899.000 dinarjev ali 65,1 % planiranih sredstev. Po osemesečni dinamiki bi vse skupnosti morale doseči vsaj 66 % letnih predvidevanj.

Temeljna kulturna skupnost je od planiranih 1.976.000 din zbrala 1.237.000 din ali 62,6 %.

Temeljna telesnokulturna skupnost je planirala 1.520.000 dohodkov, v osemih mesecih pa je zbrala 945.335 din dohodkov ali 62,4 %.

V skladu za otroško varstvo se je

od planiranih 1.720.000 din nabralo 982.102 ali 57,1 %.

Najslabše pa se je odrezal občinski proračun, kjer je le četrtino dohodkov vezanih na osebne dohodke, druge tri četrtine pa na prometne davke v trgovini. Za letošje je bil proračun planiran v višini 19.383.000 din, v osemih mesecih pa se je nateklo le 56,8 % teh sredstev, torej komaj dobra polovica predvidenih dohodkov.

Kot kažejo podatki, so vse naše skupnosti pod planiranimi dohodki. Zato bodo morale temeljito proučiti oceno gibanja dohodkov do konca leta, ponovno ovrednotiti sprejete programe glede na večje izdatke za osebne dohodke in materialne izdatke in se nato odločiti za morebitno zmanjšanje prispevne stopnje v novembru in decembru, kot predlaga republiški izvršni svet.

F. S.

LE NA PAPIRJU

Na posvetu predsednikov organov delavskih kontrol iz vseh kamniških organizacij združenega dela, ki sta ga sklicala občinski komite Zveze komunistov in občinski sindikalni svet, so ugotovili, da razen redkih izjem organi delavske kontrole niso zaživeli. Vse preveč splošno je o delavski kontroli zapisano v statutih organizacij združenega dela, zato bi bilo potrebno, da bi izdelali posebne pravilnike, ki bi bili poleg programa vodilo za nadaljnje delo. Omeniti moramo, da so se na posvetu zavzeli tudi za zaščito članov delavske kontrole pred raznimi povračilnimi ukrepi, ki bi jih proti njim lahko izvajali nekateri nesamoupravni in tehnokratsko usmerjeni vodilni kadri.

Dogovorili so se, da bodo vodstva organizacij sindikata in Zveze komunistov v vseh organizacijah združenega dela pomagala organom delavske kontrole pripraviti program dela, ki naj bi bil izdelan do konca oktobra. Program naj ne bi bil preveč obširen, saj bi bilo potrebno, da se organi delavske kontrole v začetku delovanja izkažejo z nekaterimi določenimi akcijami. Zelo obširen program, ki bi ga bilo težko uresničiti, pa bi slabo vplival na nadaljnje uveljavljanje delavske kontrole.

Občinski sindikalni svet Kamnik in delavska univerza bosta v sredini prihodnjega meseca pripravila seminar za vse člane delavskih kontrol v kamniških organizacijah združenega dela. Pomanjkanje družbenopolitične usposobljenosti je namreč tudi eden izmed vzrokov, da organi delavske kontrole niso vedeli, kako bodo izpolnjevali dane naloge. Zato bo omenjeni seminar tudi konkretna pomoč pri uveljavljanju delavske kontrole v kamniških organizacijah združenega dela.

-tj

POGOVOR Z DELEGATOM

Pogovarjal sem se s tov. Milanom Mariničem, predsednikom komisije za organiziranost pri občinski konferenci ZSM, in mu zastavil nekaj vprašanj.

1. Kakšno preokretnico pomeni za mlade 9. kongres ZSMS?

Kljub temu, da je vprašanje res kratko in jedrnat, je vendarle težko dati nanj tudi odgovor v takem stilu. Vseeno pa bom poskušal nakazati nekaj bistvenih novitet, vsebovanih v kongresnih dokumentih, katerih potrditev je bila za kongres več ali manj formalnost, ker so se o njih že dolgo prej vodile široke in demokratične razprave.

Nova shema organiziranosti, o kateri seveda na tem mestu ne morem kaj več povedati, ter novi odnosi, za katere se zavzema in se bo zavzemala ZSMS, morajo odpraviti slabosti, ki so zavirale delo celotne organizacije mladih. Mladinska organizacija in tudi druge družbenopolitične organizacije so namreč stale, in še stojijo na stališču, da se morajo skozi aktivnost ZSMS čutiti vsa hotenja, želje in interesi celotne mlade generacije, ne pa samo, ne vem katerega dela mladine.

Idejna, akcijska in organizacijska enotnost vse mlade generacije so pojmi, za katere se mora zavzemati celotna družba, še posebej pa seveda mladina, če hočemo, da ne bodo ti izrazi ostali nekje v abstraktnosti. Zavedati se moramo, da je prav

od realizacije teh zahtev v veliki meri odvisna družbena in politična vloga mladega človeka v naši skupnosti. Na tem mestu je treba tudi poudariti, da je ZSM samostojna družbenopolitična organizacija, katere aktivnost temelji na idejnih osnovah, določenih v dokumentih ZK, ter sodeluje z drugimi DPO na osnovah dogovarjanja.

2. Osnovni problemi mladih?

Odgovor na to vprašanje naj bo znana teza (s katero so bila zavrnjena nekatera pred 29. sejo CK ZKS pojavljajoča se mnenja o mladinskih interesih), da ni družbenega problema, ki



MILAN MARINIČ

ne bi zadeval tudi v interesno sfero mladih, hkrati pa ni bistvenega mladinskega vprašanja, ki ne bi imelo širšega družbenega pomena.

3. Slišal sem, da je bilo na kongresu zelo veliko število razprav, ki so zajele skoraj vsa področja našega življenja. Ali si tudi ti sodeloval v kongresnih razpravah?

Ko sem sodeloval v razpravah o kongresnih materialih v posameznih mladinskih aktivih, sem vedno znova poudarjal in razlagal, kakšna je naloga delegatov. Delegati morajo namreč zastopati interese baze, ki jih je delegirala, seveda ob upoštevanju širših družbenih interesov. Zaradi tega sem bil vesel pobude in zahteve, ki so jo postavili v ZUIM-u, češ, da naj IX. kongres mladine svoje mnenje tudi o odnosih ZSM do invalidne mladine. Pripravil sem amandma k resoluciji, ki ga je kongres v celoti sprejel. Bistvo amandmaja je v zahtevi, da mora ZSM kot najširša družbenopolitična organizacija mladih zastaviti svoj vpliv in avtoriteto, da bo tudi na tem področju socialne politike prišlo do novih pozitivnih premikov. Mladi se moramo na vseh področjih dela in življenja zavzemati za bolj humane odnose do prizadetih ljudi in s tem potrditi in utrditi miselnost, da tudi invalidne osebe prispevajo svoj delež pri gradnji naše samoupravne socialistične skupnosti.

4. Bodoče naloge mladih?

Na kratko bi lahko strnil bodoče naloge v eno samo zahtevo. Vsi mladi, organizirani v ZSM, se moramo z vso odgovornostjo zavzeti za čimprejšnjo realizacijo sprejetih stališč in s tem prevzeti tudi delež odgovornosti za nadaljnji družbeni razvoj v smeri samoupravnih socialističnih odnosov.

-tj

MLADINA GRADI VODOVOD

Na pobudo skupščine občine smo se letos poleti na OK ZMS Kamnik lotili načrtov za napeljavo glavnega cevovoda za vodovod Brezje nad Godičem, ki je edino večje naselje v Kamniški občini brez vodovoda.

Najprej smo na traso bodočega vodovoda popeljali 65 dijakov tretjega letnika kamniške gimnazije. V juniju in juliju pa se je na trasi zvrstilo še čez 200 štipendistov SOB Kamnik, članov krajevnih in tovarniških mladinskih aktivov, dijakov in študentk. Izkopali smo 2300 metrov jarka. V

septembru pa se bo z razgibanjem in skalnatim terenom nad Godičem spoprijelo še 90 članov aktiva mladih komunistov, ki bodo zaključili to delovno akcijo.

Vaščani so v začetku skoraj z nezaupanjem sprejeli pomoč kamniške mladine, po uspešno opravljeni akciji pa ne morejo prehvaliti akcije, s katero bo vas dobila vodovod mnogo prej, kakor so pričakovali. Zemeljska dela so mladinci hitro končali tudi zaradi pomoči nekaterih podjetij (SVIT, UTOK, podjetje Kamnik), ta so namreč prevajala hrano na delovišče, in

pomoči družbenopolitičnih organizacij, ki so hrano plačale.

Velika zasluga pa gre tudi vaščanom, ki so s svojim prostovoljnim delom prispevali „levji“ delež.

Ker pa za enkrat še ni denarja za črpalki pri zajetju in cevi, bo voda pritekla šele drugo pomlad.

Ob odprtju vodovoda bo OK ZMS Kamnik vsem udeležencem delovne akcije podelila brigadirske izkaznice, drugo leto pa bomo ponovno pomagali v krajevni skupnosti, kjer bo potrebno.

F. Pestotnik

Prednost zdravi pitni vodi

Pred delegate vseh zborov občinske skupščine, ki so zasedali ob koncu preteklega meseca, je izvršni svet razgrnil problem vrstnega reda gradnje nekaterih objektov splošnega družbenega pomena. Resolucija o družbenoekonomski politiki, ki jo je občinska skupščina sprejela ob začetku letošnjega leta, predvideva, da bi letos nadaljevali z gradnjo kamniškega vodovoda, dogradili kanalski zbiralnik od Šmarce do Bakovnika, pričeli z deli na kamniški obvoznici cesti, začeli s pripravi za gradnjo srednješolskega centra, začeli s pripravi za gradnjo obrata družbene prehrane, dogradili dom upokojevcev in nekatera manjša komunalna dela v samem Kamniku. Izvršni svet je predlagal delegatom, da se denar namenjen investicijam v našeste objekte čimbolj združi, kajti drobite, bi pomenila kasnitev uresničitve programov. Delegati so zato na predlog izvršnega sveta presežke dohodkov občinskega proračuna in temeljne izobraževalne skupnosti namenili skladu skupnih rezerv občine Kamnik, torej ga ne bi vrnili gospodarstvu. Presežek znesel 1 milijon dinarjev.

Delegati so se odločili, da je treba dati prednost zdravi pitni vodi, saj je nevarno, da Kamnik kljub številnim obljubam še sedaj nima zdrave pitne vode. Dosedaj so potrošili okoli 5 milijonov dinarjev, za dokončanje pa je potrebnih še enkrat toliko. Letos bodo za odstranitev kmetij nad zajetjem Iverje in vodotesno kanalizacijo potrošili 2 milijona dinarjev. Za gradnjo vodovoda je potreben le manjši del de-

narja od krajevnega samoprispevka. V bodoče bo za skoraj 8 milijonov dinarjev Ljubljanska banka reditirala nadaljevanje gradnje vodovoda. Drugo leto bo voda iz zajetja Iverje prav gotovo v Kamniku in pomanjkanja bo konec. Vse kaže, da bo potem za vsaj 50 let oskrba Kamnika in okoliških naselij z zdravno pitno vodo dokončno urejena.

Gradnja kanalskega zbiralnika od obstoječega kanala pri SVIT-u na Bakovniku do priključka na domžalski skupni kanal v Šmarci bo veljala 4,1 milijona dinarjev. Denar naj bi dobili iz ukinjenega družbenega investicijskega sklada, okoli 3,9 milijona dinarjev, in s kreditom pri Ljubljanski banki. Po izgradnji čistilnih naprav pri Dolu bo voda v Kamniški Bistrici mnogo bolj čista, saj bodo očistili vse vrste odpadka. V zbiralnik bo speljana vsa kanalizacija in seveda vse industrijske odplake. Kanal bo končan do sredine prihodnjega leta.

Letos in v začetku prihodnjega leta bodo začeli graditi tudi most čez Bistrico in Mlinščico pri tovarni Titan, kar bo začetek gradnje kamniške obvozne ceste. Zgradili bodo tudi priključek od Kovinarske ceste na oba novozgrajena mosta, ki bosta široka 10 metrov. Skupna dolžina obeh mostov bo 52 metrov, zato bodo tudi dela veljala okoli 6,5 milijona dinarjev. Polovico bo zagotovila republika, ostalo polovico pa občina, ki ima že sedaj v cestnem skladu zagotovljenih 1,4 milijona dinarjev. Seveda je gradnja odvisna od soudeležbe republiške skupnosti za ceste.

Delegati so tudi ugotovili, da za gradnjo srednješolskega centra razpolaga 1,62 milijona dinarjev, ker so morali del denarja nameniti gradnji centra nameniti bodi čemu otroškemu vrtcu na Bakovniku, kar je bil sklep skupščine prihodnjega sklica. O gradnji srednješolskega centra, ki bo veljal vsaj 3 milijonov dinarjev, bo govora na izmed prihodnjih sej.

Pri gradnji doma upokojevcev, ga gradita skupnost invalidskega pokojninskega zavarovanja in kamniška občina, je zmanjkalo milijone dinarjev. Ob sklenitvi pogodbe se je kamniška občina zavzela, da bo prevzela še vse stroške, ki bi nastali nad pogodbeno vsoto. Toda tudi svoje udeležbe pri financiranju ni poravnala, temveč naj bi posojilo pri skupnosti pokojninskega zavarovanja. Zato bo treba prihodnje iz proračuna ali bodočih interesne skupnosti zagotoviti skoraj 9 milijonov dinarjev. Delegati so sklenili, da je dom le treba čimprilje usposobiti za bivanje, zato bodo tudi najeli ustrezne kredite. Ker bi kamniško gospodarstvo bilo 9 dni datnih in tudi neplaniranih milijonov le preveč, so se na pobudo izvršnega sveta odločili, da bodo ponudili določeno število ležajev ljubljanskim občanom pod pogoji, da vrnejo del posojila. Ker bo v novem domu 122 ležišč in me Kamničani ni velikega zanimanja za prebivanje v njem, bi določen število postelj lahko oddali za enkratno uporabo.

Ob popisu stanovanjskih hiš

Po zakonu o ugotovitvi vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj (Ur. list SRS, št. 50/72) in občinskega odloka (Ur. listnik Gorenjske, št. 7/73) so bili občani – lastniki stanovanjskih hiš dolžni ugotoviti vrednost stanovanj oziroma stanovanjskih hiš do 31.12.1973, in to predložiti občinskemu upravnemu organu.

Vrednost se ugotavlja na podlagi odloka o merilih za ugotovitev nove vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj na območju občine Kamnik in Priročnika za ugotavljanje vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš na območju občine Kamnik (Ur. listnik Gorenjske, št. 7/73).

Izvršni svet SOB Kamnik je zaradi dosledne uveljavitve občinskega odloka o ugotavljanju vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš odločil, naj stanovanjske hiše vrednotijo popisne komisije, s tem pa je tudi nudil pomoč občanom pri vrednotenju njihovih stanovanjskih hiš.

Davčna uprava SOB Kamnik se bo pri odmeri davka na posest stavbe posluževala vrednotenja stanovanj pri vrednotenju popisnih komisij, s tem da iz Priročnika za ugotavljanje nove vrednosti stanovanja in stanovanjskih hiš odmero davka na posest stavbe ne bo uporabljala določb d, e, f, k, l in m 24. točke ter 27., 28., 29. in 30. točke ter določb D tabele.

Tako se v davčno osnovo ne bodo šteli štedilniki, nape, dodatne peči, električni radiatorji, plinske peči, dodatna oprema in instalacija, ureditev dovoda, ugodnosti zaradi vpliva števila stanovanj, dodatnih točk za garaže v stanovanjskih hiših v uporabi stanovalcev.

Ker so popisne komisije v dosedanem popisu pri najmanjšem številu lastnikov stanovanjskih hiš naletele na nerazumevanje in niso mogle popisati stanovanje, prosimo vse občane, da omogočijo popis, ker bo, kolikor popis ne bo omogočen, pristojni upravni organ ukrepal v skladu z zakonom o splošnem upravnem postopku, kar bo povezano tudi z večjimi stroški za občane.

Skupščina občine Kamnik

Občinska konferenca za družbeno aktivnost žensk ponovno zaživela

Pri občinski konferenci SZDL je po enoletnem premoru znova zaživela in začela s svojim delom občinska konferenca za družbeno aktivnost žensk. Ob praznovanju Tedna otroka je 10. oktobra skupaj z občinskim odborom zveze prijateljtev mladine organizirala posvetovanje o aktualnih nalogah družbene skrbi za naš mladi rod in položaju žene v naši samoupravni družbi.

Posvetovanje je poživil kratek kulturni program, ki so ga pripravili otroški vrtec Antona Medveda ter osnovni šoli Toma Brejca in Frana Albrehta.

Med zaposlenimi v naši občini je 47,3 % žena, zato je povsem razumljivo, da je bila živahna razprava o tem, kakšna je vloga in mesto žene ter konkretno razreševanje problemov, ki jih poraja nova družbena delitev dela. Tovarišica Vladka Jan, republiška sekretarka konference za družbeno aktivnost žensk, je opozorila na pomen te sekcije in nakazala smernice za razreševanje problemov, ki se postavljajo pred zaposleno mater – proizvajalko in samoupravljalico.

Na tem posvetovanju so delegatke izvolile tov. Ano Kastelic, profesorico na gimnaziji, za novo predsednico občinske konference za družbeno aktivnost žensk. Izvolili so tudi odbor konference, ki bo štel 9 članov.

-fc

Vsa oprema za trgovine

Industrijsko montažno podjetje Alprem, ki je znano po proizvodnji opreme za trgovine, bo te dni močno razširilo proizvodnjo žičnih izdelkov. Med izdelki, po katerih je med trgovskimi organizacijami zelo veliko popraševanje, so košarice za samopostrežne trgovine, mreže za police, mali kontejnerji, košare za hladilne skrinje in druga oprema. Tu vedno ugotavljajo, da plastični izdelki ne morejo nadomestiti lepših, trajnejših in seveda bolj čistih žičnih izdelkov.

Novi oddelek, ki ga bodo uredili v starih prostorih, bo imel bolj primerne delovne pogoje in bo zaposloval tudi ženske. Delo ne bo preveč naporno, in vse kaže, da jim bo uspelo proizvodnjo močno povečati. Kupili in naredili so tudi novo opremo za proizvodnjo žičnih izdelkov, kar bo ne dvomno vplivalo na skrajšanje časa izdelave in tudi na kakovost izdelkov.

Za kamniški Alprem, ki

zaposluje nekaj čez 230 delavcev, bi lahko rekli, da v dokaj težavnih delovnih pogojih, saj je

izgradnja zmogljivosti v preteklosti potekala nenačrtno, posluje zelo uspešno.

-ep



BOLJ POREDKO PRIPELJE V KAMNIK

VPRAŠANJA DELEGATOV

ZANIMA NAS

V današnji številki Kamniškega občana bomo začeli objavljati vprašanja delegatov, ki jih zastavljajo izvršnim ali drugim organom. Tu bodo našla mesto vsa vprašanja in seveda odgovori, ne glede na to, ali so bila zastavljena na sejah občinske skupščine ali na drugih sestankih. Uredništvo želi tudi, da bi delegati in občani zastavili vprašanja kateremu od kamniških družbenopolitičnih delavcev, Kamniški občan pa bo skušal odgovor natisniti. In še nekaj bi radi pripomnili. Morda na kakšno vprašanje ne bo takoj odgovora, takrat pa bomo skušali nanj odgovoriti v uredništvu, seveda kot naše mnenje.

Današnja vprašanja delegatov so bila zastavljena članom izvršnega sveta kamniške občinske skupščine na zadnjih sestankih vseh zborov občinske skupščine, ki so bili ob koncu septembra.

S SMETMI V JAMO NA DUPLICI

Franc Pestotnik z Duplice je želel izvedeti, zakaj komunalno podjetje Kamnik odlaga smeti v jamo na Duplici, kjer se smeti večkrat same vžgejo. Vnetljive odpadke odlagata Svit in Titan. Občani morajo trpeti smrad in so tudi zdravstveno ogroženi.

Direktor komunalnega podjetja Kamnik Franc Zore je odgovoril, da odpadkov ne smejo več odlagati v jamo pri Mengšu, zato so začeli spet uporabljati odlagališče smeti na Duplici. Odlagališče čuva čuvaj, vendar so kljub temu zalotili skupino ljudi, ki so odpadke zažigali. Jame na Duplici pa le ne bodo opustili, ker nimajo druge. Zagotovil je še, da bodo v bodoče vnetljive odpadke zasipavali, da ne bi več prišlo do vžigov.

Franca Pestotnika je tudi zanimalo, kako je z urbanističnim načrtom Duplice in trgovino, ki je za vse večje naselje premajhna.

Član izvršnega sveta Matjaž Verbole je zagotovil, da je urbanistični načrt že naročen. Pričakujejo, da bo morda že letos izdelan in razgrnjen pred občani. Na Duplici ni predvidena gradnja nove trgovine, vendar bo nova samopostrežna trgovina na Bakovniku, ki jo bo gradilo trgovsko podjetje Kočna, močno razbremenila samopostrežno trgovino na Duplici. Za novo gradnjo je zelo težko dobiti investitorja, trgovino pa bi bilo mogoče urediti v katerem od novih blokov, ki so predvideni na Duplici.

Matjaž Verbole je tudi zagotovil, da bodo uredili kanalizacijo pri gostišču „Pri šoferju“, ker je ob vsakem večjem dežju voda poplavlja gostinske prostore. Omenjeni problem bodo morali urediti v tovarni Stol, ker so zasuli kanal in Mlinščico. Strokovne službe občinske skupščine so že naročile, naj kanalizacijo takoj uredijo.

PRIHODNJE LETO UREDITEV POTOKA BRNIK

Janez Kimovec, delegat iz Komende, je želel izvedeti, kaj je ugotovila komisija pri ogledu škode, ki jo je povzročilo zadnje neurje in Komendi, in kdaj bo potok Brnik dokončno urejen in reguliran.

Matjaž Verbole je pojasnil, da posebna komisija izvršnega sveta še ni končala dela. Vsi občani, ki so bili zaradi neurja prizadeti, bodo uživali davčne olajšave. Vse kaže, da se bo regulacija potoka Brnik pričela prihodnje leto. O programu dela vodne skupnosti pa bo prav gotovo govorila na eni izmed prihodnjih sej občinske skupščine.

Član izvršnega sveta Janez Prezelj je poudaril, da bodo napisne table ob cesti Komenda – Cerklje postavili brž ko jih bodo izdelali v cestnem podjetju.

VEČ ŠKODE SO NAREDILI TOVORNJAKI

Franc Koncilija, delegat iz Nevelj, je želel izvedeti, kako bodo sedaj ocenili škodo zaradi neurij na cestah v krajevni skupnosti, saj so poti delno že popravljene.

Tovariš Milan Logar je pojasnil, da je posebna komisija seznanjena s škodo na cestah proti Brišam, Hribu in Porebru. Cesta Vrhpolje – Hrib – Poreber je pomembnejša, ker povezuje vasi. Vzporedna pot, o kateri je bilo tudi govora, je gotovo manjšega pomena. O tem, katero cesto bodo bolj vzdrževali, naj odločijo vaščani sami, saj dveh res ne kaže vzdrževati. Komisija je mnenja, da je bila škoda sicer velika, vendar ne toliko, da bi morali popravilo ceste financirati iz rezervnega sklada, ki je namenjen le za večje katastrofalne škode.

KDAJ ASFALT NA CESTI MOSTE–VODICE?

Kdaj bodo začeli modernizirati cesto Moste–Vodice, je zanimalo delegata Antona Breznika iz Most. Zanimalo ga je tudi, zakaj niso urejene bankine ob cesti Moste–Kamnik.

Matjaž Verbole je pojasnil, da je republiška skupnost za ceste že začela načrtovati modernizacijo ceste, vendar letos do asfaltiranja še ne bo prišlo. Del bankin ob cesti proti Kamniku je že urejen, drugi del pa bo cestno podjetje iz Ljubljane uredilo prihodnje leto. Urejeno je križišče, le parkirišče pri gostilni „Pri Kralju“ bodo morali sporazumno z lastnikom dvorišča še urediti.

Povedati moramo tudi, da je cesta Vodice–Moste–Kamnik zelo pomembna za kamniško gospodarstvo. Z avtobusno povezavo bi bilo za kamniške gospodarske organizacije možno pridobiti številne nove delavce, ki se iz Vodice vozijo v Kranj in Ljubljano. Vodice, ki so nekdaj sodile v kamniški okraj, so mnogo bližje kot Motnik, Gornji grad ali drugi bolj oddaljeni kraji, od koder se na delo v Kamnik vozijo delavci.

ŠMARŠKE SMETI NISO V SMETNJAKIH

Bojan Ivančič, delegat iz Šmarce, je povedal, da v njihovi krajevni skupnosti ni urejeno pobiranje smeti. Delno so krivi lastniki hiš, ki nočejo kupiti smetnjakov.

Franc Zore je odgovoril, da večina Šmarčanov ni hotela kupiti smetnjakov in prav tistim komunalno podjetje ne more pobirati smeti. Predlagal je, naj bi občinska skupščina sprejela poseben odlok, ki bi določal območja, kjer je obvezno pobiranje smeti. Naselje Šmarca, Komenda, Moste in morda še katero prav gotovo sodijo med tista, kjer je nujno potrebno urediti organizirano pobiranje smeti. Tudi krajevne skupnosti bi se morale z občani dogovarjati o pobiranju smeti in vplivati nanje, da bi kupili smetnjake.

TUNJSKI UČENCI ŠE PEŠAČIJO V ŠOLO

Kdaj bo urejen prevoz otrok v kamniško osnovno šolo, je zanimalo Janeza Vrhovnika, delegata iz Tunjic. V krajevni skupnosti so že imeli urejen prevoz otrok s kombijem, vendar so takšen prevoz nato prepovedali, tako da sedaj 42 šoloobveznih otrok pešači v šolo v Kamnik. Delegata je tudi zanimalo, kako je s cesto v Košice.

Matjaž Verbole, ki v večini primerov odgovarja delegatom, saj jih pretežno zanimajo gospodarski problemi, je poudaril, da sedanja cesta ni usposobljena za avtobusni promet, in Viator otrok ne more voziti v šolo. Cesta v Košice bo kaj kmalu urejena, treba bi bilo druge speljati potok. Posebna komisija strokovnjakov si bo cesto ogledala in krajevni skupnosti povedala svoje mnenje.

Kamniški občan poziva, naj pristojni v prihodnji številki vseeno določene pojasnijo vsem občanom iz krajevne skupnosti Tunjice, kdaj njihovim otrokom ne bo treba več pešačiti v šolo v Kamnik. Morda bi na to vprašanje lahko odgovorili tudi odgovorne v temeljni izobraževalni skupnosti.

KAJ BO S ŠOLSKIM POSLOPTEM V ŠPITALIČU?

Miro Želznik, delegat iz Špitaliča, je seznanil skupščino, da so občani proti naselitvi delavcev cestnega podjetja Ljubljana v prostorih osnovne šole. Delavci omenjenega podjetja bi prebivali v špitalski šoli le ob času gradnje Tunjinske ceste. Vprašal je tudi, kdaj bo tovarna usnja začela z urejanjem obrata v Špitaliču, kjer so ji namenili prostore osnovne šole.

Matjaž Verbole je dejal, da bi delavci stanovali v šoli le prihodnje leto, ko bodo cesto dokončno uredili. Seveda pa so odločitve o uporabi šole odvisne tudi od lastnika, torej od osnovne šole Toma Brejca iz Kamnika. Tovarna usnja je seznanila občinsko skupščino, da obrata v Špitaliču ne bo gradila, ker ni dobila potrebnega kredita iz sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij občine Kamnik. Ta denar pa je mogoče dobiti le za sanacijo, ne pa za novo gradnjo.

BREZ STANOVANJ NE BO UČITELJEV

Anica Urbanija, delegatka iz osnovne šole Stranje, je želela izvedeti, kdaj bomo začeli bolj smotrno urejevati stanovanjska vprašanja prosvetnih delavcev. To je posebno pereče v Stranjah in Mostah, kjer ni sistematične blokovne gradnje. Šole nimajo dovolj lastnega denarja za nakupe stanovanj, prosvetnim delavcem pa ne morejo zagotoviti, da bi se po petih letih preselili v drugo stanovanje, če bi jim ga sedaj dal solidarnostni sklad. Vse kaže, da bodo šole v kamniški občini v prihodnje ostale brez učiteljev in vzgojiteljev.

Predsednik izvršnega sveta Alfonz Boltar je odgovoril, da v občinskem proračunu ni zagotovljenega denarja za stanovanjsko gradnjo. Stanovanjsko vprašanje prosvetnih delavcev je možno reševati le v okviru temeljne izobraževalne skupnosti kar je mogoče le s povečanjem prispevne stopnje ali drugače povedano, z večjo obremenitvijo gospodarstva.

Zbor delegatov združenega dela je priporočil, naj samoupravna stanovanjska skupnost skuša ugodno rešiti čimveč prošenj prosvetnih delavcev pri dodelitvi stanovanj. Hkrati je zbor predlagal, naj pri pripravi programa temeljne izobraževalne skupnosti posvetijo več pozornosti denarju za stanovanja.

KAKO BOLJE VZDRŽEVATI DRUŽBENA STANOVANJA?

Kako je z vzdrževanjem stanovanjskih zgradb, ki jih je rudnik kaolina izročil v upravljanje stanovanjskemu podjetju, je želel izvedeti Stane Leskošek, delegat rudnika kaolina Črna.

Ing. Alfonz Boltar je odgovoril, da sedanje najemnine niso ekonomske, zato denarja od najemnin ni dovolj za dobro vzdrževanje stanovanjskih zgradb. Sedanje najemnine so nizke, zato so delegati predlagali, naj bi republiška skupščina razpravljala o povišanju stanarin, kar bi zagotovilo več denarja za vzdrževanje družbenih stanovanj.

Izvršni svet kamniške občinske skupščine bo na prihodnji seji poročal tudi o svojih stališčih do gradnje srednješolskega centra, delegate bo seznanil tudi s svojim mnenjem o računalniških centrih v organizacijah združenega dela in še o nekaterih drugih vprašanjih.

-tj



Z VAJ CIVILNE ZAŠČITE IN GASILCEV V SREDNJI VASI. FOTO J. OGRINC

Služba pravne pomoči pri občinskem sindikalnem svetu Kamnik

„Statutarni dogovor o organiziranosti in delovanju sindikatov in zveze sindikatov Slovenije“ govori v 13. členu o temeljnih pravicah članov sindikata in med drugim pravi: „Temeljne pravice in dolžnosti člana sindikata so: – da se zaradi varstva samoupravnih pravic in vseh pravic iz dela obrača na službo pravne pomoči organov sindikata, te službe pa so dolžne dati vse pravne informacije, pomoč in zastopanje praviloma brezplačno“.

V Kamniku doslej nismo imeli svoje pravne posvetovalnice pri Občinskem sindikalnem svetu in je to delo za člane sindikata opravljala tovrstna služba pri Republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije. Glede na sklep zadnjega občnega zbora občinskega sindikalnega sveta pa bo pravna posvetovalnica pri občinskem sindikalnem svetu Kamnik pričela delovati z mesecem novembrom 1974. Člani sindikata lahko dobijo brezplačne pravne nasvete in pomoč vsako prvo in tretjo sredo v mesecu od 14. do 16. ure. Sedež pravne posvetovalnice je na Občinskem sindikalnem svetu soba 38/II – Sob Kamnik.

OBČINSKI SINDIKALNI SVET
K A M N I K

OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIŽA KAMNIK

vlijudo vabi občane na

KULTURNO PRIREDITEV

v počastitev 30-letnice Rdečega križa Slovenije in podelitev priznanj – značk večkratnim krvodajalcem.

PRIREDITEV BO 16. NOVEMBRA 1974 OB 9. URI v dvorani kina DOM V KAMNIKU.

Žive meje
še ne bo

Vse kaže, da žive meje med zaščitno ograjo in stezo za teke na stadionu v Mekinjah za sedaj še ne bodo posadili. Čeprav bi živa meja zelo polepšala objekt, pa sedaj ne bi bilo umestno zasaditi žive meje, ker bo v prihodnje tu potekala šesta steza za teke. Omeniti namreč velja, da so ob gradnji stadiona napravili le pet tekaških stez, zato jih po posebnem pravilniku Atletska zveza Slovenije tudi ni potrdila, ker niso bile grajene po veljavnih načrtih. Sedanji atletski klub, ki je letos zaživel, si prizadeva, da bi ta dela opravili. Nova atletska steza bi sedaj veljala okoli 13 milijonov starih dinarjev.

-tj

FRANC VIRJENT -
Devetdesetletnik

8. oktobra letos se je življenjska pot Franca Virjenta z Olševke prevesila v deseto desetletje. Kužnarjev oče je dopolnil devetdeset let. Bralci se gotovo še spominjajo, ko smo ob 30-letnici velike oktobrske revolucije pisali tudi o njegovih spominih na tiste zgodovinske dni. Kot udeleženca Oktobra so ga napredne ideje spremljale vse življenje. Že leta 1920 je bil na listi enotne socialistične delavske stranke izvoljen za župana v Nevljah. Kužno so pred vojno obiskovali znani voditelji delavskega gibanja, med njimi Franc Leskovšek-Luka, kasneje pa je ta samotna kmetija

nudila oporo mnogim partizanom. Od sedmih otrok se sin

Nace ni več vrnil iz posavskih gozdov.

Velik del svoje življenjske poti je Kužnarjev oče ohranil bodočim rodovom zapisane v nešteti zvezkih. Svoje razpoloženje ob težkih in veselih življenjskih trenutkih je prelil tudi v številne pesmi.

Svoj visoki življenjski jubilej je Franc Virjent dočakal zdrav in razpoložen v krogu svojih domačih. Jublantu so čestitali in mu zaželeli še mnogo let tudi predstavniki občinske skupščine in družbenih organizacij Kamnika.

Se na mnoga leta, oče Kužnar!



KAMNIŠKA KRONIKA

SEPTEMBER 1974

POROKE:

Drago Bajde z Malega Hriba, priučen ključavničar, star 23 let, in Amalija Pestotnik iz Hruševke, krojačica, stara 19 let;
Slojzj Kolar z Velikega Hriba, šofer, star 23 let, in Nada Kodra iz Kamnika, študentka, stara 19 let;
Franc Osolnik z Gozda, delavec, star 28 let, in Olga Kranjc s Križa, delavka, stara 28 let;
Joško Zupin iz Kamnika, metalurški modelar, star 24 let, in Breda Funa iz Kamnika, uslužbenka, stara 22 let.

SMRTI:

Marija Dolinšek z Okroglega, gospodinja, stara 84 let;
Julijana Gole iz Kamnika, osebna upokojenka, stara 62 let;
Jožef Golob iz Bistričice, osebni upokojenec, star 68 let;
Janez Kern iz Komende, upokojenec, star 82 let;
Janez Koželj iz Podboršta, kmet oz. starostni upokojenec, star 74 let;
Franciška Kuhar iz Potoka v Črni, družinska upokojenka, stara 88 let;
Marija Lužovec iz Kamnika, gospodinja, stara 80 let;
Ludvik Maleš s Klanca, čistilec ulic, star 62 let;
Franciška Mali iz Bele, kmečka delavka, stara 79 let;
Anton Resnik iz Zg. Motnika, kmetovalec, star 82 let;
Franc Slevce iz Stahovice, delavec, star 45 let;
Alojzija Srdar iz Kamnika, gospodinja, stara 89 let;
Jože Sušnik z Malega Rakitovca, kmetovalec, star 79 let;
Janez Vider z Raven, upokojenec, star 73 let.

Solidarnost pred preizkušnjo

V prvi fazi zbiranja pomoči za odpravo posledic potresa na Kozjanskem smo v Kamniku do 9. 10. 1974 zbrali 1.153.064,19 din. Od tega zneska so delavci v gospodarstvu prispevali 1.026.720,84 din, delavci zaposleni v družbenih dejavnostih in KS 117.142,20 din, obrtniki, pri njih zaposleni delavci in ostali občani pa le 9.201,15. Program zbiranja sredstev v prvi fazi predvideva sredstva v višini 1.420.000,00 din vključno s sredstvi solidarnostnega stanovanjskega sklada. Lahko ugotovimo, da smo prvo fazo zaključili uspešno, saj ni bilo delovne organizacije, ki se ne bi vključila v solidarnostno akcijo. Manj pa smo lahko zadovoljni z vključevanjem obrtnikov in pri njih zaposlenih delavcev v akcijo solidarnosti, pa čeprav je koordinacijski odbor za odpravo posledic potresa z dopisi na dom pozval obrtnike, naj se enakopravno vključijo v akcijo solidarnosti z delovnimi ljudmi v družbenem sektorju.

V vseslovenski akciji za pomoč Kozjanskemu je bilo do 27. 9. 1974 zbranih 89.594.952,43 din. Do 27. 9. 1974 je bilo izplačanih 64.661.800,00 din in to:

1. Stanovanjski skupnosti Šmarje pri Jelšah za pomoč pri obnovi stanovanjskih hiš 34.500.000,00
2. Stanovanjski skupnosti Sentjur pri Celju za pomoč pri obnovi stanovanjskih hiš 11.500.000,00
3. Zavodu za raziskavo materiala in konstrukcij za strokovno pomoč (začasni avans) 2.000.000,00
4. TIS Šmarje pri Jelšah za komunalno opremljanje stavbnih zemljišč za nove šole in popravilo šol – prva tranša 1.000.000,00
5. TIS Sentjur pri Celju za komunalno opremljanje stavbnih zemljišč za nove šole in avans za šolo v Loki pri Zussu 3.000.000,00
6. Skupščini občine Šmarje pri

Jelšah za komunalno opremljanje stavbnih zemljišč za nove šole 2.000.000,00

7. Skupščini občine Sentjur pri Celju za popravilo šol in komunalno opremljanje 500.000,00

8. Skupščini občine Sentjur pri Celju za nakup prikolic (naknadna nabava) 161.800,00

Zgoraj navedena sredstva so bila izplačana iz sredstev zbranih iz OD. Iz sredstev zbranih s strani solidarnostnih stanovanjskih skladov pa je bilo izplačano:

9. Stanovanjski skupnosti Šmarje pri Jelšah za družbeni stanovanjski sklad 7.500.000,00

10. Stanovanjski skupnosti Sentjur pri Celju za družbeni stanovanjski sklad 2.500.000,00

Skupna škoda na družbenih in zasebnih objektih znaša preko 68 milijonov S din. Natančneje poročilo o nastali škodi, zbranih in do sedaj potrošenih sredstvih je republiški koordinacijski odbor objavil v DELU dne 14. oktobra 1974 na 5. strani.

Na poziv republiškega koordinacijskega odbora so se vse slovenske občine s svojo gradbeno operativno angažirale v posameznih krajevnih skupnostih na potresnem območju. Kamniški občini je določena Krajevna skupnost POLJE ob SOTLI v občini Šmarje pri Jelšah, kjer že dela gradbena skupina SGP „Graditelj“.

Skupna škoda v KS Polje ob Sotli znaša 4.416.000,00 din. V letošnjem letu naj bi gradbena operativna sanirala objekte v III. kategoriji in zgradila nove objekte tistim iz IV. kategorije.

V KS Polje ob Sotli je 6 objektov v IV. kat. in 4 objekti v III. kat. Citiramo poročilo SGP „Graditelj“ z dne 1. 10. 1974:

„1. S 30. septembrom 1974 je na potresnem območju KS Polje ob

Sotli 12 delavcev našega podjetja z vodjem gradbišča in delovodjem. Dogovorili smo se, da v I. fazi zgradimo 5 objektov do III. faze (IV. kat.). Dela tečejo v redu in nimamo posebnih problemov.“ Prva stanovanjska hiša je bila dograjena že 8. oktobra.

SGP „Graditelj“ vrši gradbena dela po pogodbi s Stanovanjsko skupnostjo Šmarje pri Jelšah preko katere bo šel denar zbran v drugi fazi pomoči od delovnih ljudi občine Kamnik.

Skupščina občine Kamnik in Izvršni svet sta obravnavala poročilo občinskega koordinacijskega odbora in sprejela priporočilo, da vse delovne skupnosti s področja gospodarstva prispevajo v drugi fazi po en delovni dan v mesecu oktobru, delovne skupnosti s področja družbenih dejavnosti pa po 3,5 % od OD. Istočasno pozivamo vse občane, ki niso zajeti v prej navedenih dejavnostih (obrniki, zaposleni pri zasebnih delodajalcih, kmetje, upokojenici), da se vključijo v drugo fazo zbiranja pomoči za odpravo posledic potresa na Kozjanskem – konkretno v KS Polje ob Sotli, kajti le z vključitvijo vseh občanov Kamnika bomo lahko izpolnili dolžnost, ki nam jo nalaga v ustavi zapisan princip solidarnosti.

Denar je potrebno nakazati na žiro račun št.: 50140-789-98091 SDK Ljubljana – podružnica Kamnik.

Občinski koordinacijski odbor se vsem delovnim ljudem in občanom Kamnika zahvaljuje za dosedanje pomoči pri odpravi posledic potresa in poziva vse delovne ljudi in občane Kamnika, da se še enkrat vključijo v zbiranje pomoči, ki bo omogočilo izvršitev letošnjega programa pri odpravljanju posledic potresa.

Prve izkušnje delegatskih zborov

Sedaj, ko smo se v prejšnjih štirih nadaljevanjih vsaj v groben seznamili z nalogami in organizacijo delegacij v občini, je prav, da rečemo nekaj besedi o tem, kako je delegatski sistem zaživel v praksi. Res je, da po treh sejah posameznih zborov občinske skupščine še ni moč dati celovite in stvarne ocene, vendar je dosedanje delo delegacij in zborov že opozorilo ne nekatera vprašanja, na katera moramo biti pozorni pri nadaljnjem uveljavljanju delegatskega in skupščinskega sistema.

Posamezni zbori občinske skupščine so v septembru prvič ločeno zasedali. Dnevni red vseh treh zborov so bili skoraj enaki, z izjemo ene točke, ki je družbenopolitični zbor ni obravnaval. Kaže, da bo v prihodnje treba bolj paziti na to, da družbenopolitičnega zbora, za katerega smo dejali, da skrbi za temeljno usmeritev socialističnega samoupravnega razvoja, ne bomo obremenjevali s številnimi problemi in z obravnavo problemov, ki jih je moč urediti v okviru sprejete politike.

Udeležba delegatov na dosedanjih sejah je bila zelo dobra. Vendar se bo v nekaterih delegacijah treba še dogovoriti, da bodo v primeru, če se za sejo določeni delegat ne more udeležiti seje zbora, določili namestnika. Nikakor se ne bi smelo dogajati, da iz delegacije krajevne skupnosti, ki ima 7 delegatov, noben delegat ne pride na sejo.

Ugotavljamo tudi, da se vse delegacije pred sejami občinske skupščine ne sestajajo, pač pa delegate določajo le z medsebojnim dogovarjanjem vodje delegacije z delegatom. Vsekakor bi bilo preveliko obremenjevanje delegacij, zlasti v krajevnih skupnostih, če bi od njih zahtevali pisanje obsežnih zapisnikov. Treba pa se bo dogovoriti, da bodo o seji delegacije zapisali vsaj podatke o udeležbi delegatov na seji delegacije, o konkretnih predlogih in stališčih delegacije do gradiva ter ime in priimek delegata, ki je bil določen, da bo ta stališča posredoval na seji občinske skupščine.

Delegat, ki pride na sejo zbora občinske skupščine, mora imeti o vseh važnejših vprašanjih stališče delegacije, v posameznih primerih pa mnenje samoupravnega organa v TOZD ali v KS, pri najpomembnejših odločitvah pa celo stališče zbora delovnih ljudi ali zbora občanov. Na 3. seji zbora združenega dela sta se npr. vzdržali glasovanja o predlogih za financiranje vodovoda, kanalizacije in drugih investicij dve delegaciji, ker nista imeli stališča svojega delavskega sveta.

Razprava delegatov na posameznih sejah zborov občinske skupščine govori v prid ločenih seji zborov. Na vseh treh zborih je v razpravi sodelovalo na zadnjih ločenih sejah 37 delegatov, kar pomeni več kot četrtno vseh delegatov. Delegati so postavili tudi več vprašanj izvršnemu svetu in upravnim organom. Pri ločenih sejah pride do izraza samostojnost posameznega zbora in njegova ocena posameznega problema. Razmisli pa bi kazalo o predlogu, da bi bile seje zborov na isti dan. Uvodne obrazložitve k posameznim skupnim točkam dnevnega reda bi bile podane na skupni seji, razprava in odločanje pa bi potekalo na ločenih sejah. Tako bi bilo olajšano tudi eventualno usklajevanje sklepov med zbori. Izvršni svet in strokovne službe, ki so bile sedaj s sodelovanjem na sejah obremenjene tri dni zapored, bi svojo nalogo opravile v enem dnevu.

Glede vprašanj delegatov je treba reči, da ne bi smeli obremenjevati seji zborov z drobnimi problemi in vprašanji, ki jih je moč urediti prek izvršnega sveta ali posameznega oddelka občinske uprave. Družbenopolitični zbor je priporočil delegacijam, naj po možnosti postavljajo vprašanja vnaprej v pisni obliki. Na ta način bi se izognili zavlačevanju seje, hkrati pa bi bili odgovori bolj temeljiti in določni. Izogibati bi se morali improviziranih in pavšalnih odgovorov na sejah zborov. Izvršni svet in pristojne službe so dolžne dati vsaki delegaciji odgovore na vprašanja tudi med sejami zborov.

Gradivo za seje zborov občinske skupščine bo treba pripraviti v čim bolj razumljivi obliki. Predlogi zaključkov in sklepov morajo biti kratki in jasni. Na vsakem gradivu naj bo podpis sestavljalec, kar naj zagotovi večjo odgovornost posameznikov za oblikovane predloge in rešitve. Po možnosti je treba pomembnejše rešitve predložiti v več inačicah ali pa vsaj opozoriti, kakšne so posledice, če predlagane rešitve ne bi sprejeli ali bi jo odložili. Nikakor pa se ne sme več dogajati, da bi pod točko „razno“ skušali zadnji hip predlagati v sprejem odločitve, o katerih niso prej govorili v delegacijah. Take predloge morajo delegati zavrniti.

Za uspešno delovanje delegacij je izredno pomembna vloga družbenopolitičnih organizacij, zlasti SZDL in sindikatov. Le-te bodo morale bolj poskrbeti, da bodo zagotovljeni vsi pogoji povezovanja delegacij s samoupravnimi telesi v TOZD in v krajevnih skupnostih, za organiziranje delovnih ljudi in občanov k razpravi o vseh pomembnejših družbenih vprašanjih, o katerih odločajo delegati v skupščini. Praksa kaže, da je bila doslej ta pomoč delegacijam prešibka in da so le-te marsikje še vedno prepuščene lastni iniciativi in možnostim. Zavedati se moramo, da uspešno delovanje delegacij ni samo zadeva delegatov, pač pa dolžnost in naloga vseh družbenih dejavnikov.

Franc Svetelj

Pet dni v severni steni Šit (4)

23. I.: Vstanemo ob petih, a ob pol šestih Cene že pleza po napetih vrhov. Kmalu mi sledim in po uspešnem transportu nahrbtnikov zlezem še naprej do konca vrvi – v luknjo. Medtem ko potegnem nahrbtnike k sebi, pripelje Stane do Ceneta, in ko jaz zlezem že dobršen del prečnice, pride Stane v luknjo in me nato varuje do začetka izstopne prečnice. Tu si uredim stojišče v lestvicah in zabijem cel kup slabih klinov, ki pa se pozneje, ko jih Stane izbija, pokažejo celo zanj preveč trmasti. Medtem je Cene pripeljal do Staneta in sedaj ga varujem, ko pleza k meni. V dolini, pod steno, zagledam tri pike. To bo gotovo Muc. In ko si nato zavpijem, zvem, da sta z njim še Luka in Jane. Medtem pripelje Cene do mene, in ko mu naložim nahrbtnik, pleza naprej. Transport nahrtnikov čez to prečnico bi bil preveč zamotan, zato so nahrtniki spet na naših ramah.

Prečnica, ki jo pleza Cene, je prav zopna. Čeprav je videti kopna, je na njej vse polno snega in ledu. Toda našega „ta lep ga Thinc“ vse to ne zavestavlja preveč. Tudi težki nahrtniki ne – kmalu mi izgine za robom in že mu vpijem, da je konec vrvi. Zato se vrne nekaj metrov in uredi stojišče, ki pa je že v lažjem svetu. Pogledam na uro: pol dne je. Torej mogoče celo ne bo potrebno bivakirati! In Muc in Jane gresta na Jalovško Skrbino in še naprej nam nasproti, da ne bo potrebno gaziti. Imenito. Res imamo možnost, da še danes pridemo iz stene.

Stane je hitro pri meni, saj mu v tem raztežaju ni bilo treba izbiti nobenega klina. Ko rešiva manjšo „solato“, se odpravim naprej. Medtem Stane poskuša izbiti nove klane na stojišču. Sami pa preizkušam zanesljivost klinov, ki jih je Cene zabil v prečnico. Ko v zadnjega vpnem vrvi, skoči iz razpoke in odcinglja po vrvi. Zato tudi obema klinoma na stojišču ne zaupam preveč, vendar nimam izbire, ker ne najdem razpoke. Varujem Ceneta, ki gre spet naprej, nato pa še Staneta, da pride do mene. Kakor naju je s Stanetom poleti, tako tudi danes Ceneta zapelje teren malo preveč v desno. Vendar ni nič hudega. Ko mu sledim, opazim nekaj metrov leto star klin in splezam do njega. In Cene gre spet naprej. Svet, ki je poleti razmeroma lahek, je sedaj oblit z ledom in snegom in Cene še nima derez na nogah. Ko uredi stojišče, mu zavpijem, naj si jih natakne, medtem ko bom jaz varoval Staneta. In tako gre naprej še tri raztežaje, vendar po boljšem terenu – v glavnem po snežnih vesinah vse do vrha stene. Se poleti sva s Stanetom nekaj čarala okoli izstopa, in to se hoče ponoviti. Vendar je sedaj več snega in ledu, tako da so plati, ki jih je dober raztežaj in pol, pokrite in Cene kar zbežja čeznje, tako da naju mora Stane oba neankrat varovati. Naklonina ni prehuda in tudi

dereze dobro prijemljejo, toda meni ne, ker mi jih še ni uspelo natakati. Zato mi pa precej pomaga vrvi. Cene me varuje s cepinom in ko pridem do njega, veva, da bomo danes na vrhu. Predlaga mi, naj grem sedaj jaz naprej, čež teh slabih dvajset metrov ne prestregega snega, ki naju še loči do roba stene. A meni se ne da. Nato se še domeni, da ne bo zaukal na vrhu, ker bomo to raje vsi skupaj, in že gre naprej. Tako ostanem za nekaj trenutkov sam pod previsom, napol zakopan v sneg. Vrvi lepo tečeta, kolobarjev je poleg mene vedno manj. Gledam Kotovo špico. Pet dni smo jo gledali, od jutra do večera in še ponoči. Štiri sončne zahode in štiri sončne vzhode. In njeno južno steno, ki se je vse dneve kopala v soncu, a mi smo bili ves čas v senci. O soleil, soleil! In že se napnejo vrvi. Oba, Stane in Cene, me varujeta teh nekaj zadnjih metrov in že dosežem rob. Sonce! Na nas lijejo zadnji žarki zahajajočega sonca. Avtomatsko pogledam na uro: deset minut manjka do štirih. Ozrem se še za Mucom in Janetom in ju opazim nekaj sto metrov desno pod nami. In že se zaderemo iz vseh grl: „Tri srcaaaa!“ Čez trenutek slišimo odgovor: „... uukaat ...“



NA VRHU SMO. KONČNO!

Razvežemo se, pobiramo kramo, še obvezno slikanje. In Stane ugotovi, da se mu je strgal film in tako ne bo nič s posnetki iz stene. Še dobro, da smo imeli s seboj še en fotoaparati, ki sicer ni bogve kaj, a vseeno upamo, da bo vsaj nekaj posnetkov kolikor toliko dobrih. Sicer pa tudi fotografirati nismo veliko. Enostavno ni bilo časa.

Ne moremo še povsem dojeti, da je že konec. Stiskamo si roke, še malo fotografiramo, se ogledujemo: Triglav, Kanjavec, Mojstrovka, Travnik, Krn, Jalovec, Ponce itd. itd., kdo bi našel vsa imena. Končno se le odpravimo. Da nas prijatelja ne bi predloilo čakala. Preveč me čudovit občutek prijateljstva. Zdaj vem, da v Zajedi nismo bili sami in da so bili tudi oni z nami. Hvaležni smo jim za to, srečni, da jih imamo, veseli, ker so prišli. Še stopa sem se namreč najbolj bal, sestopa v megli in po sveže zapadlem snegu, ko se ne vidi prav ničesar razen neskončne beline. No, strah se ni uresničil, saj se je

vreme že zjutraj takoj po svitanju popravilo. V južni sneg se ugrezamo najmanj do kolen. Kakšna razlika! Ponoči je bilo mraz, da se je na vodi v konzervi naredila kar debela ledena skorja, tu pa je sneg čisto južen, zoprn za hojo in enkrat se dobro prekucnem v sneg na glavo. No, kmalu smo pri Janet in Muc. Čestitke, topel čaj, vprašujeta, kaj nam bi še skuhalo. Mi pa smo izbirni: „Kaj pa imata?“ – „Juho.“ – „O, hvala lepa. Vaju pa raje mi povabimo na kaj bolj šega, vendar ne tu, da ne bi izgubljali časa, raje v Tamarju.“ – Hrane imamo namreč zadosti, vsaj še za tri dni, „železne rezerve“, ptičje piče se sploh nismo lotili. Na kompot, ki ga imam na dnu nahrtnika, pa sedaj, kar pozabimo, se nam mudi.

Jane in Muc nam pobereta v glavnem vso kovačijo, nato pa krenemo proti Malemu kotu in naprej na Jalovško Skrbino. Ravno se stemni, ko pridemo na vrh. Hladno piha, natikamo si dereze. Pri sestopu se delno varujemo, nato pa s Stanetom hitiva naprej pogledat pod steno, če je kje kaj krame, ki nam je padla dol. Najdem zagodži, o klinu in lestvici pa ni ne duha ne sluha. Pogledat greva še za nahrtnikom, ki sta ostala pod steno, a ju je že Luka odnesel. Medtem pridejo ostali trije in gremo naprej v Tamar.

Okoli pol osmih stopimo v zimsko sobo. „Oj, danes pa je UO! Pohitimo, da ga ne zamudimo!“ Toda tega ne naredimo. Bodo pač enkrat sejali brez nas. Iz nahrtnikov, ki so bili v steni, vzamemo del hrane in skuhamo večerjo za 6 lačnih. Odpremo kompot. Ko to použivamo, glasno premišljujemo, če morda ne kršimo pravil zimске sobe, ker nismo plačali vstopnine.

Prijateljem pripovedujemo, kako je bilo, obenem nas pa zanima, če je kaj novega: „Je kdo kje plezal, ko je bilo toliko časa tako lepo vreme, v Julijcih?“ Nihče ničesar ne ve, menijo pa, da ni bilo nikjer nikogar. „Škoda!“ In nam samim se zdi, da je bilo to naše dejanje v današnjem zbezanem svetu brez posebnosti: nihče ni padel, nobene nesreče ni bilo, nič nismo pomrzili, izgubili nismo ničesar pomembnega, vreme je bilo v redu, kratka ničesar takega se ni zgodilo, kar bi zadostilo senzaciji in krvi želim. Roke so sicer malo popraskane in razpoke in prsti se zjutraj malo teče premikajo, toda to je pač običajno za tako smer in take razmere. In če verjamete ali ne, med plezanjem nismo samo kleli, ampak tudi resnično uživali.

Pospravimo še sobo in odidem. „Zdaj zbogom, ve gore in stene okoli nas, spet bomo se vrnili in obiskali vas!“

– do Planice, kjer nas čakata avtomobila. Nato pa z manjšimi postanki naprej domov. B. P. konec

Mladinska delovna akcija »Brezje '74«

OK ZMS Kamnik je letos organizirala mladinsko delovno akcijo, ki so jo imenovali „Brezje '74“. Pričela se je 20. junija. Izkopati je bilo treba 2 km vodovoda, saj ta vasica nad Kamnikom še nima lastne pitne vode. V akciji so sodelovali tretješolci kamniške gimnazije, ki so zadnji dan obvezne delovne prakse delali pri izkopu. Predsedstvo je k sodelovanju povabilo tudi študente in res je SSK poslala vsem svojim članom vabila in dopisnice za oddajo prijav, pa se je zbralo na gradbišču le pet študentk: Danica Simšič, Mojca Podobnik, Ivanka Koželj, Ema Iskra in Zdenka Povše. Številnejša je bila udeležba mladih iz delovnih organizacij. Pri akciji pa so sodelovali še: aktiv mladih komunistov, mladina iz KS Godič, vaščani sami in štipendisti Sob Kamnik. Komandant brigade je bil Franc Pestotnik, sekretar OK ZMS.

O pripravi je povedal tole: „Ko smo vaščane seznanili z našo akcijo, so bili skeptični in so zmajevali z glavami. Niso verjeli, da bodo mladi hoteli in uspeji kopati po bregeh in skalah. Mladinci pa so se zagrizli v delo in pokazali, da zmorejo delati tudi fizično. Vaščani so zdaj navdušeni.“

Franc je ves čas stanoval na eni izmed kmetij in je bil tako v stiku z vaščani in brigadirji.

„Čeprav je vas skoraj odrezana od sveta, saj je tudi cesta zelo slaba, bo z vodovodom veliko pridobila. Leži na nadmorski višini 600 metrov in v tem mirnem okolju so se že pojavili prvi vikendi. Vas ima možnost, da razvije kmečki turizem.“

– Kako pa si zadovoljen s potekom akcije?

„Ob začetku sem bil razočaran nad neodgovornim odnosom nekaterih predsednikov mladine po delovnih organizacijah, saj o akciji niso obvestili svojih članov. Skrbel me je tudi odziv, ker česa podobnega v Kamniku še nismo organizirali. Zdaj smo vsi navdušeni. To je afirmacija mladine, ki je z delom dokazala, da ni samo za posedanje po kavarnah.“

Upamo, da bo voda stekla po novih ceveh že letos jeseni in takrat bomo vse brigadirje povabili na odprtje vodovoda, podelili brigadirske knjižice in ustanovili delovno brigado. Spomlad bomo pripravili podobno akcijo.“

– S kakšnimi težavami si se spoprijel pri organizaciji, saj vemo, da je ogromno priprav padlo prav na tvoja ramena?

„Zahvala gre vsem podjetjem v Kamniku: na voljo so nam dali avtomobile za prevoz hrane in vse druge usluge; hišo, v kateri smo prenočevali, sta nam odstopila Anica in Marjan Rak, za družabno življenje pa je poskrbel „Odrad bistriških gamsov“ z Buhijem, ki so ob tabornem ognju pripravili zabavni program.“

O svojih vtisih pa so mi pripovedovali tudi brigadirji in brigadirke, ki sem jih spraševala po izdatnem kosilu.

MOJCA PODOBNIK, ti si študentka slovenščine in sociologije. Z izpiti si verjetno zaključila, vsaj v spomladanskem roku jih nimaš več. Kako to, da si se prijavila za akcijo?

„Ker nimam druge rekreacije, mi to delo pride zelo prav. Po izpiti, ko sedim vse dneve doma ali v knjižnici, v slabem zraku, je prav prijetno v tem okolju in sproščenem vzdušju. Žal nam nagaja kislo vreme. Pogrešam moški spol, saj smo ženske šibke za težke krampe. Žuljev zaenkrat še nimam, čeprav sem brez vsake kondicije. Mislim, da bom na akciji shujšala, pa se bom zaradi predobre hrane zredila. Razvajajo nas še bolj kot doma.“

Čeprav je Mojca nenehno vrtela svoj jezik in smo jo prekrstili v „radio“, je bila zelo pridna in zagnana pri delu.

DANICA SIMŠIČ, študentka: „Ugaja mi delo, srečna sem, da lahko malo migam. Jezna pa sem na svoje kolege, ki so obljubili, da bodo prišli, pa je vse ostalo samo pri obljubah. Na podobni akciji bi z veseljem še sodelovala.“

– Bi kaj spremenila? „Da, bi. Ker je za štipendiste in gimnazijce delo obvezno, bi to uvedla še za študente. Pohvalila bi še odlično organizacijo.“

JOŽICA KLEMEN je bila na taki akciji prvič.

– Ti si gimnazijka. Se pravi, da veliko sedi pri knjigah. Si utrujena?

„Nisem, vendar pogrešam močnih fantov, ki bi lahko odstranili te velike skale. Drugače pa je vse zelo dobro. Vesela sem, ker sem spoznala nove prijateljice.“

„Ob začetku sem bil razočaran nad neodgovornim odnosom nekaterih predsednikov mladine po delovnih organizacijah, saj o akciji niso obvestili svojih članov. Skrbel me je tudi odziv, ker česa podobnega v Kamniku še nismo organizirali. Zdaj smo vsi navdušeni. To je afirmacija mladine, ki je z delom dokazala, da ni samo za posedanje po kavarnah.“

Upamo, da bo voda stekla po novih ceveh že letos jeseni in takrat bomo vse brigadirje povabili na odprtje vodovoda, podelili brigadirske knjižice in ustanovili delovno brigado. Spomlad bomo pripravili podobno akcijo.“

– S kakšnimi težavami si se spoprijel pri organizaciji, saj vemo, da je ogromno priprav padlo prav na tvoja ramena?

„Zahvala gre vsem podjetjem v Kamniku: na voljo so nam dali avtomobile za prevoz hrane in vse druge usluge; hišo, v kateri smo prenočevali, sta nam odstopila Anica in Marjan Rak, za družabno življenje pa je poskrbel „Odrad bistriških gamsov“ z Buhijem, ki so ob tabornem ognju pripravili zabavni program.“

O svojih vtisih pa so mi pripovedovali tudi brigadirji in brigadirke, ki sem jih spraševala po izdatnem kosilu.

vod vaščanom dobrodošel, ker so oddaljeni od Kamnika in so do sedaj pili le vodo iz vodnjakov ali iz cistern.

BOJAN JERAS je bil eden izmed redkih fantov in povedal je, da se je v ženski družbi kar dobro znašel, še posebno, ker je bilo z njim nekaj soščolcev. Dekleta so ga imela rada, ker jim je rad pomagal. Med dekleti se je dobro počutil tudi ZDRAVKO KREMPL, dijak kemijske TSS.

„Dobil sem en žulj, pa je saniteta zelo v redu in sta me Majda in Irena, dijakini srednje šole za medicinske sestre, dobro obvezali.“ Za mnenje sem poprosila tudi STANETA GOLOBA, kmeta z Brezje. „Zadovoljen sem z mladimi, kaj takega nismo pričakovali. Jaz sem ves čas zagovarjal mlade, čeprav so drugi vaščani bolj postrani gledali nanje. Ampak če vrže vsak samo eno lopato zemlje proč, je ne bo treba nam.“

Vodovod je speljan iz Godiča, zajetje pa je v vasi Sleva na Kamniškem vrhu. Od tod gre en vod proti Godiču, drugi pa proti Stranjam. – Kako je bilo urejeno z vodo do sedaj?

„Imamo kapnico in hidroforje, tako da tudi kopalnice niso redke. Nekateri hiše imajo vodnjake, ob suši pa so vodo vozili v cisternah iz Kamnika.“

Koliko pa so prispevali vaščani?

„Trinajst vaščanov je zbralo trinajst milijonov, kar je zelo veliko, če povem, da nas je pet čistih kmetov. Glavni vir dohodka sta žirina in les.“



BRIGADIRJE JE OBISKAL TUDI PREDSEDNIK OBČINSKE SKUPŠČINE FRANC SVETELJ

TILKA FIBERNIK obiskuje tehnično galanterijsko šolo v Domžalah.

Povedala je tole: „Vzdušje odlično, ni razlik med nami. Spoznala sem veliko novih prijateljev, zato bi na podobni akciji še sodelovala. Mislim, da bo vodo-

Še veliko bi lahko napisala o mladih, ki so z vno vohitli krampe in lopate in pozabili na žulje in potna čela, pa naj zaključim s skupno željo vseh, ki so sodelovali na mladinski delovni akciji Brezje '74: Se si želimo takih akcij!

C E C A

SPET KAMNIŠKI ZBORNIK

Temeljna kulturna skupnost v Kamniku je sklenila izpolniti prizadevanje, da bi ob 30-letnici osvoboditve spet izdali Kamniški zbornik. Zadnja 12. številka zbornika je izšla leta 1969. Na seji, ki je bila 24. septembra, je bil imenovan novi uredniški odbor, v katerem so prof. dr. Janez Matjašič, Franc Svetelj, predsednik SO Kamnik, prof. Ivan Zika in Mirana Zupančič, predsednik kulturne skupnosti Kamnik. Za glavnega urednika je bila izvoljena prof. Tina Romšak. K sodelovanju v odboru so povabili tudi prof. dr. Mira Stiplovska iz Domžal. Vse avtorje, ki so do zdaj objavili kak prispevek v zborniku, bodo povabili k sodelovanju, pa tudi novi sodelavci so vabljeni. Rok za oddajo prispevkov je do Novega leta.

SREBRNO PLAKETO LIRI

Prvo slovensko pevsko društvo LIRA iz Kamnika je prejelo srebrno plaketo na nedavnem republiškem tekmovanju v Mariboru. Na tekmovanju „Naša pesem“ je sodelovalo 19 pevskih zborov iz vse Slovenije in iz zamejstva. Lahko rečemo, da so bili v Mariboru zbrani vsi najboljši slovenski zbori. Kamniški zbor LIRA je pod taktirko profesorja Sama Vremšaka bil eden izmed najuspešnejših, petje pevcev pa je bilo ubrano in glasovno zelo čisto. Kvaliteta slovenskega zborovskega petja je sodeč po reviji v Mariboru zelo napredovala, zato nas uspeh Kamničanov toliko bolj veseli.

GLASBA IN BESEDA

Na osnovni šoli Tomo Brejc smo 29. september – dan pionirjev proslavili posebno slovesno. Obiskala sta nas dramski igralec Boris Kralj in glasbenik Silvester Mihelčič. To je bil že njun 32. nastop na osnovnih šolah s programom, ki ima naslov „Glasba in beseda“.

Posedli smo po tleh telovadnice in poslušali tovarišico Boletovo, ki nam je spregovorila o našem prazniku. Nestrpnost smo pričakovali oba gosta, ki sta nas zelo navdušila. Mihelčič s svojim igranjem na elektronski harmoniki, Kralj z doživeto recitacijo slovenskih modernistov, vse nas je obogatilo z novim spoznanjem. Ob našem prazniku smo preživeli prelepo uro, ki jo ne bomo pozabili.

J. Amon



KULTURNI KOLEDAR ZA MESEC NOVEMBER 1974

Razstava Muzeja ljudske revolucije Slovenije: PARTIZANSKA SANITETA NA SLOVENSKEM, v renesančnem pritličju gradu Zaprice.

PETEK, 8. novembra 1974, Mestno gledališče ljubljansko – William Shakespeare: OTHELLO, tragedija v petih dejanjih, (točna ura predstave bo na lepaku in v dnevnem časopisu).

PETEK, 15. novembra 1974, Prešernovo gledališče Kranj – Svetina–Povše: UKANA. Predstava bo ob 16. uri za popoldanski in ob 19,30 za večerni abonma.

M.B.

GLEDALIŠKI ABONMA V SEZONI 1974-75

Kulturna skupnost Kamnik je tudi za sezono 1974-75 razpisala abonma za gledališke predstave, ki jih bodo odigrala gostujoča gledališča:

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO:

- A. Hieng: IZGUBLJENI SIN
- J. Torkar: REVIZOR 74
- B. Nušič: MISTER DOLAR
- W. Shakespeare: OTHELLO

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE:

- Molière: LJUDOMRZNIK

TRŽAŠKO GLEDALIŠČE:

- F. Bevk: KAPLAN MARTIN ČEDERMAC

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ:

- Svetina-Povše: UKANA

SNG DRAMA:

- I. Cankar: KRALJ NA BETAJNOVI

Kot posebnost dodajamo k abonmajskemu programu koncerti Slovenskega okteta.

Prof. IVAN ZIKA

750 let mesta Kamnika

37

V prejšnjem nadaljevanju našega sestavka smo objavili pripovedko o bratih trojčkih in o zakleti Veroniki, da bi bralcem objasnili predstavo o izvoru sedanje oblike kamniškega mestnega grba, in o ženi s kačjim repom. Tako so si pač meščani v 16. stoletju razlagali nastanek trinadstropne cerkvice na Malem gradu in propad gradu, ki naj bi ga zagrešila ohola graščakinja Veronika, ko je prosilec odklonila pomoč z bogokletnimi besedami, da se rajši spremeni v kačo, kot pa bi dala najmanjši denar za zidavo trinadstropne cerkve. Na mestu je pravično nebo uslišalo njene besede, torej ko je še stala med podboji grajskih vrat. Zato so Kamničani začeli predstavljati ženski lik v odprtini mestnih vrat ali mestnega obrambnega stolpa z zakleto Veroniko, pol žensko pol kačo. Tak je kamniški grb še danes. Toda do te oblike je bila dolga razvojna pot, ki bi jo radi prikazali z nekaterimi ugotovitvami.

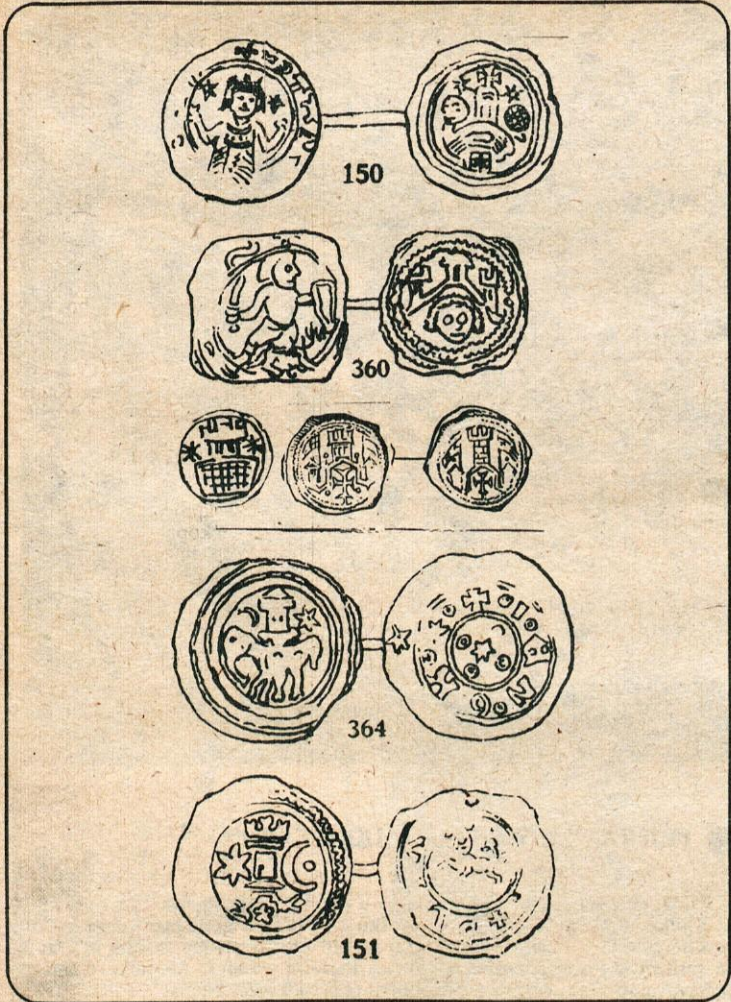
Kamnik si je seveda omislil svoj mestni grb in pečat, takoj ko je postal mesto. Sodimo, da je istrski mejni grof Henrik, ki je stalno prebival v Malem gradu in sem pripeljal tudi svojo ženo Sofijo Višnjegorsko, dal Kamniku mestne pravice ob svoji ženitvi okrog leta 1207 ali pa kmalu potem, ko se je leta 1211 vrnil v Kamnik iz triletnega pregnanstva. Razumljivo je, da je mesto moralo imeti svoj pečat, s katerim so pečatili vse odločbe, listine in pogodbe. Nobena listina ni bila veljavna, če ni bila oskrbljena s pečatom. Izdelovalec kovinskega pečatnika je upodobil čim bolj enostavne poteze, da je bil odtis v kosu lepo viden. Za mestni grb in pečat pa so meščani brez dvoma skušali posneti nekatere značilnosti po grbu in zlasti po novcih svojih gospodarjev grofov Andeških. Zato moramo ugibanja o nastanku in razvoju kamniškega grba opirati predvsem na najstarejše znane oblike, ki smo jih

njeni desnici v levo gledajoči orel, na levici pa navznoter usmerjeni, toda navzven strmeči lev. Tu iščemo prvi motiv za kamniški mestni grb in pečat. Preprosti izrezovalec pečatnikov je brez dvoma levovo glavo poenostavil v zvezdo, orla pa v polmeseec. Za to domnevo imamo še kasneje oprijemljive dokaze.

Na kamniškem mestnem grbu in pečatu je važen ženski lik v odprtini stolpa. Žensko postavo in stolp imamo že zelo zgodaj na kamniškem denarju, ki ga je kovala Neža, takoj ko je prevzela dediščino po svojem stricu, istrskem mejnem grofu Henriku. Njen oče Oton VII., vojvoda Meranski in palatinski grof Burgundski, se je po smrti brata Henrika leta 1228 mudil v Kamniku in je sem pozval tudi svojo hčer Nežo, da ji izroči rodbinska posestva, za katera se je potegoval tudi patriarh Bertold. Neža se je poročila s Friderikom Bojevitim Babenberskim in mu za doto prinesla v zakon vsa gorenjska posestva s Kamnikom in Dolenjsko Marko. Slika novca št. 150 nam predstavlja na eni strani Nežo s krono na glavi in dvignjenimi rokama, nad vsako roko pa je zvezda. Na drugi strani novca je stolp z dvema kroglastima na prizidkih, nad vsako kroglo pa je šestokraka zvezda. Na vrhu stolpa je enakokraki križ. Neža je ženski lik na novcu posnela po prvem novcu, ki ga je koval v Ogleju patriarh Bertold in predstavlja Marijo. Napis okrog Nežinega lika je pomanjkljiv, vendar numizmatiki vidijo v njem nazaj brani napis AGNETIS, kot kovnico pa navajajo Kamnik.

Poglejmo zdaj še razvoj stolpa na kamniških novcih! Novec št. 360 ima na prvi strani dobro izdelani lik vojvode Friderika Babenberskega z mečem in ščitom, od napisa STAIN pa sta vidni samo črki ST nad vojvodovo glavo. Druga stran novca pa predstavlja nam že znani stolp z dvema prizidkoma in kodravo glavo v oboku stolpa. V naslednjih variantah dobiva stolp že drugačno obliko. Prizidka se manjšata, stolp pa je vitek, okrogel in zidan iz klesanih kamnov. Tako obliko je imel stolp tudi v prejšnjem stoletju na kamniškem mestnem grbu.

Po ločitvi od Friderika leta 1243 je Neža spet kovala lastni denar, ki ga numizmatiki imenujejo „neisit“. Slika št. 364 predstavlja tako imenovani Nežin slonov kov, ki ga je kovala v Kamniku. V dvojnem zavitem krogu zavzema polovico prostora slon, ki nosi na hrbtu stolp s polmesečem in zvezdo. Na drugi strani novca pa razberemo med dvema krogoma ob robu nazaj razvrščene črke A.G.N.E./+., sredino kroga pa izpopolnjuje šestokraka zvezda med štirimi obročki. Napis na prvi strani pomeni brez dvoma Agnes. Luschin ga ni vedel razložiti, ker je A bral kot R, zato je ta primerek uvrstil med neznane breške kovance. Dva primerka Nežinega slonovega kova so našli v Evervaru na Madžarskem. Pri napisu AGNEI je tudi veliki I kot nekaj svet (sakralen) znak v zvezi s križem in zvezdo. Slon, čapla (ali gos), zmaj in orel nastopajo na avstrijskih in štajerskih denarjih, prav tako pa tudi na cerkvenih zidovih kot orientalske prispodobе. Vsi numizmatiki so si zdaj edini v sodb, da je slonov kov zanesljivo kovan v Kamniku, kar naj dokazuje tudi stolp z zvezdo in polmesečem. Najbrž ne bomo mnogo pogrešili, če trdimo, da je stolp na Nežinem novcu enostaven posnetek takratnega kamniškega mestnega grba ali pečata. Lahko bi bilo seveda tudi obratno, da bi bil namreč kamniški grb posnet po liku na novcu, vendar se teže sprijaznimo s tako razlago podobnosti med grbom in novcem. To bomo videli še na naslednjih primerih. Numizmatiki sodijo, da Neža po svoji ponovni močitvi leta 1248 s Spanheimovcem Ulrikom ni več kovala denarja pod svojim imenom. Umrla je leta 1262. O denarju, ki ga je koval v Kamniku Ulrik kot „gospod Kranjske“, pa smo že govorili v prejšnjih sestavkih. Zdaj je naše zanimanje usmerjeno predvsem na kamniški mestni grb.



spoznali na kamniškem denarju. Seveda imamo na voljo več primerkov denarja kot pa listin s pečati. Na grbu pa moramo razlikovati več sestavnih delov, ki ima vsak svoj razvoj: stolp z zvezdo in polmesečem, ženski lik v odprtini stolpa in zmaja, na katerih sloni stolp.

Nobena knežja rodbina se ni tako naglo povzpela na vrhunec slave kot Andechs-Meranska. Pojavili so se kot meteor, ki močno zasije in se kmalu utrne. Bertold II. iz starobavarske rodbine grofov Diessenskih si je prvi nadel ime grofa Andeškega. Po ženitvi s Sofijo, dedinjo istrskega mejnega grofa iz rodbine Weimar-Orlamuende, je podedoval vsa gorenjska posestva s središčem v Kamniku in se že leta 1151 imenuje grof Kamniški (Graf von Stain). Ko je njegov sin podedoval istrsko mejno grofijo, si je pridobil vstop med najvišje nemško plemstvo (Reichsfuerstentum) in s tem pravico kovati denar. Verjetno je že Bertold III. začel v Kamniku kovati svoj denar, prav gotovo pa njegov sin Bertold IV. (1188–1204), ki mu je cesar Friderik Barbarossa podelil naslov vojvode Meranskega.

Najstarejši poznani viteški znak andeške grofovske hiše je iz leta 1160 od Bertolda III., vendar nima nobene heraldične (grboslovne) podobne, pač pa samo stoječo postavbo v dolgi obleki. Od Bertolda IV. naprej pa že lahko dokažemo grb na viteški opremi. To je na desno strmeči orel, ki ga poznamo z najstarejših znanih novcev. Podobna slika orla pa je bolj ali manj dobro ohranjena na listinah, ki jih je izdal vojvoda Oton VII. leta 1229 v Kamniku, ko je po Henrikovi smrti podedoval naše kraje. Morda je že takrat doma vpeljal na svoj grb burgundskega leva, vsekakor pa sta ga imela na grbu njegov naslednik Oton VIII. in hčerka Neža, ki ji je oče prepustil vso dediščino na naših tleh. Ohranjena sta pečata na listinah iz leta 1238, ko Oton in Neža pooblašata strica Bertolda, oglejskega patriarha, glede samostana v Veleovem. Na ščitnem pečatu je v sredi ženska postavba, na

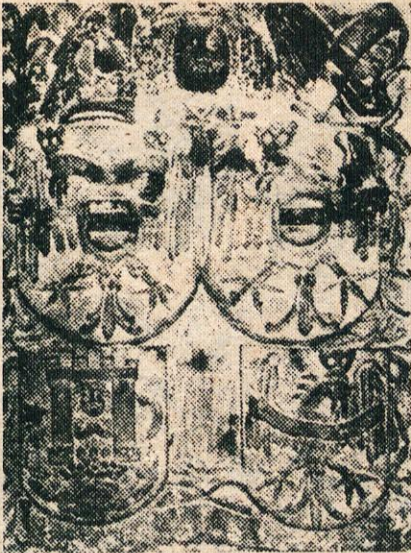


Slika novca s številko 151 pa je do zdaj najmlajši poznani denar, ki je bil kovan v Kamniku. Po mnenju numizmatikov z Luschinom na čelu ga je koval češki kralj Otakar II., ko je leta 1269 po smrti vojvoda Ulrika Spanheimskega podedoval njegove zemlje. Tu vidimo kamniški stolp, ki stoji na razkroženih ptičjih nogah, med katerimi izpolnjuje prostor petdelna rozeta. Na prostoru levo od stolpa je razmeroma velika šestokraka zvezda, desno pa prav tako velik polmeseec s piko. Na drugi strani novca je v sredini štirinožec (verjetno lev), med dvema dvojnima krogoma pa so ostanki napisa, ki ga ne moremo razbrati. Ta Otakarjev novce, o katerem menimo, da je zadnji v Kamniku kovani denar, pa ima več variant, ki so nastale pred njim. Na teh novcih je namesto razkroženih ptičjih nog upodobljen trojni hrib, na katerem stoji stolp. Pri neki drugi varianti je namesto polmeseč upodobljen orel z zaprtimi krili, s kljunom in nogami pa je v polkrogu obrnjen proti stolpu. Ali je to zadostni dokaz, da je polmeseec le poenostavljeni lik ptice? Očitno pa je, da je Otakarjev novce, ki je več kot 40 let mlajši od Nežinega slonovega kova, mnogo bolj podoben kamniškemu pečatu, ki ga poznamo na listinah iz 1337, 1351 in 1373. Razkrožene ptičje noge so lahko samo neroden posnetek kače ali zmaja, na katerem sloni stolp na kamniškem pečatu. Tudi stolp z naprej štrlečimi nadzidki je podoben kasnejšim predstavam stolpa na pečatu, vendar pa so taki nadzidki že na novcih vojvoda Friderika Babenberskega. Zamenjana mesta zvezde in polmeseč pa si kaj lahko razložimo. Graver ali oblikovalec grba je kopiral grb po originalu na kovinski pečatnik pozitivno namesto narobe. Tako vrezani pečatnik pa odtisne zvezdo in polmeseec na zamenjani, to je napačni strani. Tako se je napaka stalno ponavljala, zvezda in polmeseec pa sta zdaj na tej zdaj na oni strani. Katera oblika je prvotna, pa lahko precej zanesljivo ugotovimo. Danes si razlagamo, da pomeni zvezda na levi strani vzhajajočo večernico,

ki simbolizira srečno prihodnost, mesečev prvi krajec pa pomeni napredek in porast. Kamničani gotovo niso tako učeno razmišljali, ko so levjo glavo poenostavili v zvezdo, orla pa v polmeseec. Res pa je, da je bila levja glava na grbu in na novcih na levi strani, orel pa na desni. Torej mora biti zvezda na levi, polmeseec pa na desni strani stolpa. To pa razumemo tako, da je leva stran tista, ki jo držimo z levo roko, če gledamo grb pred seboj. Če pa se postavimo za grb in ga držimo pred seboj, da ga drugi vidijo, potem držimo z desno roko tisto stran, ki smo jo prej z levico. V tem slučaju bi rekli, da je zvezda heraldično na desni strani, polmeseec pa heraldično na levi strani. Tega pravila bi se morali držati tudi zdaj.

Nobenega pravila ne bi mogli postaviti, kakšen naj bo stolp na grbu. Domisljivi oblikovalca grba je prepuščeno, koliko zobčastih nadzidkov naj ima stolp. Včasih so nadzidki razvrščeni tudi v dveh vrstah. Stolp je na nekaterih primerkih okrogel, na drugih pa oglat in predstavlja vhodna vrata v mesto.

Poglejmo zdaj enega najstarejših pečatov mesta Kamnika na listini z dne 29. junija 1373. Stolp ima štiri naprej štrleče zobčaste nadzidke, na naši desni je šestokraka zvezda, levo pa polmeseec, v odprtini stolpa pa je človeški lik, če niso celo trije, dve kači ali zmaja pod stolpom pa iztegujeta podolgovati glavi daleč v polje. Čeprav je pečat grobo delo domačega gravirja, pa ima vse elemente mestnega grba razen napisa, kjer razločujemo le nekaj črk, med njimi na desno napis CIVIT (AS) – mesto.



Tako obliko je moral imeti mestni grb že za časa kralja Otakarja. Podoba stolpa na Otakarjevih novcih je brez dvoma samo posnetek s kamniškega grba in pečata. Malo je verjetnosti, da bi bilo obratno. Po položaju zvezde in meseca pa vidimo, da je graver kopiral grb pozitivno, zato sta zvezda in polmeseec na zamenjani strani.

Najzanesljivejšo podobo kamniškega mestnega grba imamo ohranjeno na znani kamniti plošči s štirimi grbi, ki je 117 cm visoka in 85 cm široka. Ta plošča je morala biti svojčas vžidana nad vrati mestnega obzidja pri glavnem vhodu v mesto, kasneje pa na mestni hiši na glavnem trgu. Morda so jo potem vžidali v zid mestne vojašnice, ko so pa leta 1882 postavili na tem mestu poslopje ljudske šole, so ploščo vžidali v šolski veži. Pred 11 leti so šolsko poslopje preuredili v poštne urade, ploščo z grbi pa so izkopali iz zida in jo shranili v muzeju na Zapricah, kjer jo bodo zdaj ob koncu obnovitvenih del gradu vžidali v avli.

Ta plošča – strokovni opis posnemamo po dr. Francetu Steletu – predstavlja v plitvem reliefu stoječega angela z močnim lasiščem, razčesanim na obe strani lic, na čelu pa ima diadem s križem. Gube pri obleki so grobo cevaste in se zbirajo pri nogah, ki stoje na napisnem traku. Trak zavzema celo širino, a je zdaj brez napisa. Ozadje pokriva stilizirana veja. Angel drži pred seboj z vsako roko po en ščit, pod njima pa je še po en ščit. Levi zgornji ščit, ki ga drži angel s svojo desno roko, predstavlja dvoglavega gotško stiliziranega orla s kronami na glavah, na prsih pa ima trodelen ščit, pri katerem je srednje vodoravno polje malo vzbočeno navzven.

To je avstrijski cesarski grb. Pod njim pa je nekoliko manjši grb mesta Kamnika z značilnim stolpom, ki ima na vrhu zobčaste nadzidke (cine) v odprtini stolpa pa je doprsna ženska podoba s sklenjenimi rokama. To je brez dvoma sv. Marjeta, zaščitnica mesta. Stolp sloni na skalah, pod njim pa sta dva zmaja, ki se prepletata, glavi z dolgimi zobčastimi kljuni pa sta obrnjeni ob stolpu navzgor. Na desni strani stolpa je šestokraka zvezda, na levi pa polmeseec, obrnjen s polkrogom proti stolpu. Zmaja sta po obliki enaka kot na okenski polici nad trgovino Konfekcije na glavnem trgu.

Desni spodnji grb je kranjski deželni grb. Enoglavni orel s krono na glavi, obrnjen v levo, ima trodelen rep, čez prsi in peruti pa ima razpet napisni trak.

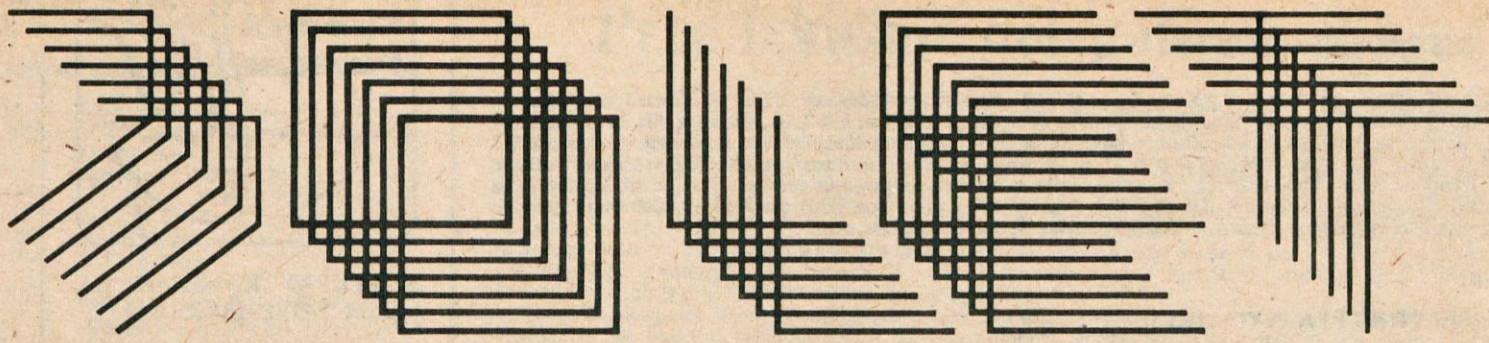
Kamnita plošča z grbi je iz petnajstega stoletja. Takrat so Kamničani upodabljali v odprtini stolpa sv. Marjeto, ki je bila zaščitnica mesta in so na njen godovni dan tudi volili mestnega sodnika. Šele kasneje so sv. Marjeto pod vtisom pravilice o zakleti Veroniki na Malem gradu zamenjali z ženo, ki je do pasu razgaljena, noge pa so spremenjene v kačji rep. Veroniko v kamniškem mestnem grbu skuša umetnostni zgodovinar Viktor Steska spraviti v zvezo z legendarno usodo Veronike Deseniške (Izvestja muzejskega društva IV, stran 255, Veronika z Malega gradu). Če je domneva o Veroniki Deseniški pravilna, potem so se v pravilici in Veronikini podobi združile pač tri predstave. Usoda v stolpu umirajoče Veronike Deseniške, tradicionalni kamniški grb s sv. Marjeto in zmaji ter bajeslovna ljudska predstava o ribi Faroniki, katere zgornji del je deklica, spodnji pa ribji rep.

To bi bilo v glavnem razmišljanje o kamniškem mestnem grbu.

(nadaljevanje sledi)

STOL

Industrija
pohištva
Kamnik



PRVI ZAČETKI

Tam, kjer je danes del tovarne, je bila pred 70 leti domačija Škofic z mlinom in žago. Gostinski delavec Luka Habat je s vsakom Saksom odkupil Škoficovo domačijo in vložil vse svoje premoženje v tovarno lepence in elektramro Habat – Saks v Duplici pri Kamniku. Ta poskus industrializacije se je ponesrečil in leta 1907 je njuno podjetje prišlo v roke trgovca Bahovca. Podjetnik Bahovec je opustil načrte prejšnjih lastnikov in zgradil žago in parketarno. Izdelovati so začeli tudi stole, ki so jih izvažali v Egipt, Argentino in še v vrsto drugih dežel v svetu. Za svoje izdelke je prejel precej odlikovanj. V tovarni je bilo zaposlenih 150 delavcev.

Po prvi svetovni vojni je Bahovec prenehal z delom in firma je dobila ime Remec & Co. – tovarna upognjenega pohištva in lesnih izdelkov.

Odslej dalje so v tovarni začeli izdelovati tudi pisarniško pohištvo. Ing. Remec je pogolblil trgovske stike s tujino, tem pa se je razširil izvoz v Avstrijo, Italijo, Anglijo, Malto, Ciper, Alžir, Egipt, Sudan, Arabijo, Irak, Indijo.

KRIZNO OBDOBJE

Svetovna kriza v 30 letih našega stoletja ni prizanesla Remčevi tovarni. Ob nastopu krize je bilo podjetje brez denarja. Lastnik si je iz stiske hotel pomagati na račun delavcev, hotel jim je znižati plače za 50 odstotkov. S tem je izzval generalni štrajk. Bilo je 1. maja 1934. leta. Med delavci je vladala enotnost, zato je moral najeti nove delavce v neki vasi na Štajerskem. Zmagala je delavska enotnost in organiziranost, najeti stavkokazi so morali oditi, delavske plače pa so se zmanjšale le za osem do deset odstotkov. Delavci so se čez 29 dni vrnili na delo.

Ko je izbruhnila druga svetovna vojna, zavedni delavci niso hoteli služiti okupatorju. V noči od 3. na 4. september 1941 so partizani z delavci, ki so ostali v podjetju, zažgali tovarno, ker niso dovolili, da bi njihova tovarna izdelovala smuči za nemško vojaštvo. Sledile so aretacije, veliko delavcev je moralo v zapore in internacijo. S tem pa niso zlomili njihove narodne zavesti, nasprotno, zavedni delavci so še bolj združili svoje sile v borbi proti okupatorju. Ob osvoboditvi je bilo v tovarni le še 45 delavcev.

LETA TEMELJITE OBNOVE

Tovarna je prišla 20. maja 1945 pod državno upravo, 25. aprila 1946 pa z odločbo kamniškega okrajnega sodišča v last FLRJ in je bila izročena upravi narodne imovine v Ljubljani. V septembru istega leta je bila ustanovljena Tovarna pohištva v Duplici pri Kamniku, 6 mesecev kasneje se je preimenovala v Tovarno upognjenega pohištva Duplica pri Kamniku in leta 1952 v Stol. Sedanje ime, Industrija pohištva Stol, Kamnik, je tovarna dobila 1961. leta. Do spremembe imena je prišlo, ker so stoli postali najpomembnejši izvozni izdelek.

V podjetju je bilo iz meseca v mesec vse več delavcev, ki so izpopolnjevali svoje znanje na tečajih. Tovarna je naglo napredovala in počasi prešla na tipizirano serijsko proizvodnjo. Sposobni komercialisti so obnovili med vojno pretrgane trgovske stike z deželami na vseh celinah.

Pomemben je 21. avgust 1950. leta, ko so v Stolu izvolili prvi, 78-članski delavski svet. Gospodarji tovarne so postali delavci.



STOL NA PETIH CELINAH

Stol je tovarna, ki jo poznajo in cenijo v vseh jugoslovanskih republikah. Kvalitetni izdelki so ponesli njen sloves še prek naših meja na vseh pet celin starega planeta. Dvorano v Lusaki, kjer je bila konferenca neuvrščenih, je opremila Industrija pohištva Stol Kamnik. Hotelsko mesto Haludovo na Krku je opremljeno s pohištvom tovarne Stol. Ugandsko letališče Entebe, veliko hotelov v Evropi, univerze, banke, upravna poslopja, zasebna stanovanja itd. so polna izbranega pohištva tovarne Stol.

Brez truda delavcev ne bi prišlo do teh uspehov. V letih 1954 do 1964 so porabili za nakup strojev, naprav in graditev poslopij 10.812.226 dinarjev. Lani so v Stolu vložili za nakup zemljišč, graditev poslopij in modernizacijo 33.716.452 dinarjev. Precej več pa pove podatek, da je lani vsak delavec Stola prispeval za nadaljnji razvoj tovarne nad 20.000 dinarjev. Razen omenjenih investicij so zgradili še skladišče v Stari Pazovi, prvi del upravnega poslopja, Interier na Duplici in v Zagrebu, nakupili stroje, ki so bili najnужnejši.

ODLOČILNI MEJNIK

Zgodovinski mejnik zadnjega desetletja je odločitev o graditvi nove tovarne ploskovnega pohištva. Dupliška tovarna je že pred vojno izdelovala pisarniško pohištvo Linder, na tržišču pa je še vedno veliko zanimanje za te izdelke. Če bi zamudili to priložnost, bi zaostali. Delavci se niso dolgo odločali. Zavedali so se, da Stol ne sme niti koraka nazaj, samo z izdelovanjem pohištva iz masivnega lesa pa ne bi dolgo dosegali pomembnejših uspehov. Hkrati so se tudi zavedali, da bodo zaradi graditve nove tovarne sami najbolj prizadeti, saj so morali vložiti svoj denar. In tako so 22. 6. 1970. leta začeli graditi novo tovarno ploskovnega pohištva, 10. avgusta 1971. leta pa je že stekla poskusna proizvodnja. Večino denarja za investicije so zbrali iz lastnih sredstev, vsi so zategnili pas, nihče še pomislil ni, da bi lahko za ta denar zgradili veliko delavsko naselje. Investicija je bila nujna in koristna, saj se danes lepo obrestuje, večina kreditov pa je že odplačanih. Organizacija dela je v tovarni dobro pretehtana. V podjetju deluje več oddelkov, kjer strokovnjaki vseh vrst temeljito razmišljajo o razvoju tržišča, kvalitetni proizvodnji in še o drugih problemih, ki so še kako pomembni za uspešno rast kakešne tovarne.

ZA TRUD TUDI PLAČILO

Na domačem tržišču prodaja Stol predvsem pisarniško pohištvo in UNI program, manj pa stole. Na tujem tržišču je razmerje obratno. Stol izvaža predvsem stole in fotelje, šele v zadnjih treh letih je začel tudi z izvozom pisarniškega pohištva, ki ga kupujejo dežele v razvoju.

Glavni odjemalec Stolovih izdelkov so Združene države Amerike. Tržišče v tujini je dobro vpeljeno, zanimivo pa je, da nekateri kupci že deset ali celo petnajst let kupujejo pri Stolu. Omeniti pa velja, da je večina kupcev stalnih odjemalcev.

INTEGRACIJSKI PROCESI

Z uspešnim poslovanjem si je Stol pridobil zaupanje partnerjev, zato ni nič čudnega, če sta se v zadnjem času podjetju pridružila dva obrata. Prvi je Motnik, delavnica, v kateri so nekoč izdelovali zaboje. S tem obratom je Stol sodeloval že pred priključitvijo, vendar se zaradi slabe tehnologije ni razvijal. Motnik je nerazvit kraj, saj ima v tem obratu prebivalstvo edino možnost zaposlitve, zato bi bila ukinitve neumestna. Ob pomoči kamniške občine je Stol zgradil v Motniku svoj novi obrat za proizvodnjo masivnih polizdelkov.

S prvim dnem letošnjega leta se je Stolu pridružila tudi obrtna mizarska delavnica Sloga Moste, ki je prej slabše poslovala, zdaj pa sodeluje pri dopolnilnih programih ploskovnega pohištva.

V zadnjem desetletju moramo omeniti še en pomemben mejnik v razvoju samouprave v podjetju. Pri tem mislimo na ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela. Podjetje ima za zdaj štiri TOZD: tovarna sedežnega pohištva, proizvodnja masivnih polizdelkov Motnik in Sloga Moste, že v naslednjih dneh pa se jim bo pridružila še peta temeljna organizacija združenega dela – trgovina. Tako lahko delavci še bolj neposredno in enakovredno uveljavljajo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice ter odločajo o vprašanjih svojega družbenoekonomskega položaja.

PROIZVODNI PROGRAM

- pisarniško pohištvo
- organizacijska sredstva
- inženiring
- stanovanjsko pohištvo
- restavracijsko pohištvo
- klubske garniture
- kino, fotelji

Zaradi tako obširnega programa je nujno reševati v podjetju zapleteno kadrovske vprašanje. V Stolu se zavedajo, da brez strokovnjakov ne gre. Zato je osnovna skrb posvečena vzgoji strokovnega kadra. Za vzgojo strokovnjakov skrbi izobraževalni center, ki ga usmerja samoupravni organ. Vsi novi delavci morajo obiskovati seminar, kjer jih poučijo o varnosti pri delu, organizaciji podjetja, samoupravi, požarni varnosti in ekonomiki. Za tiste, ki se prvič zaposlijo, organizirajo nekoliko obsejnejše seminarje. V okviru Stola je tudi srednja tehnična šola lesne smeri, oddelek ljubljanske srednje tehniške šole, ki ga financira tovarna.

Prihodnost Stola je v Unilešu, sestavljeni organizaciji združenega dela, ki bo vsklajevala proizvodne programe članic, skupno nastopala na domačem in tujem tržišču in skupno skrbela za investicije.

KULTURNI TEDEN

V tednu od 12. do 18. oktobra, torej ob vrhuncu proslav ob jubileju tovarne, so mladinci priredili mladinsko zabavno tekmovalno oddajo s preizkusom poznavanja zgodovine Stola, zgodovine narodno osvobodilne borbe na Kamniškem in športnih dogodkov minulega leta. Tekmovali so domači mladinci.

V domu Svobode so nastopili tudi pevci kamniške Solidarnosti in skupina „Poetika“ iz slovenskega ljudskega gledališča iz Celja. Njihov nastop je bil za Dupličane res izjemen kulturni dogodek. Nastop celjskih igralcev, ki so recitacije slovenskih balad in romanc spremljali z glasbo in petjem, je pokazal novo smer v kulturnem izražanju naše besedne umetnosti.

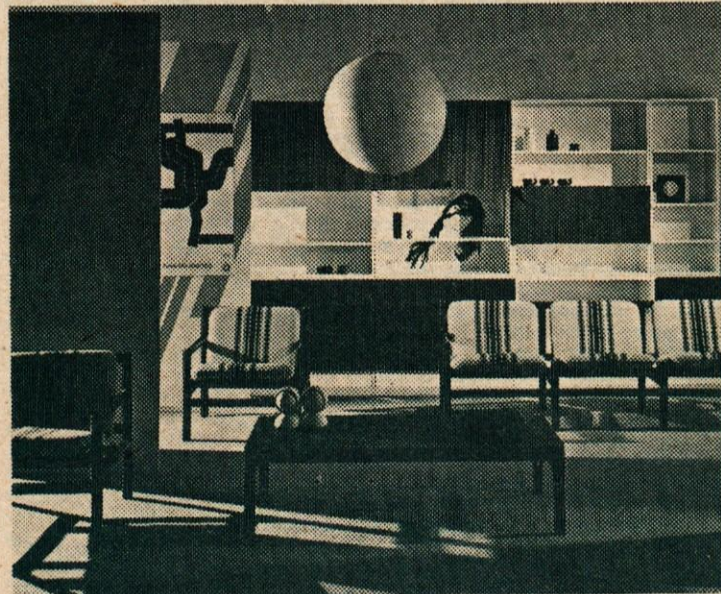
Na dupliškem odru so nastopili tudi igralci mestnega gledališča iz Ljubljane s komedijo „Komedijska ljubezni“, v kateri so igrali Zlatko Sugman, Janez Škof, Milena Zupančič in drugi. Vsi nastopajoči so poskrbeli, da se bo veliko naših delavcev odločilo tudi v prihodnje prestopiti Talijin hram.

Svečan zaključek kulturnih prireditev je bil v petek, 18. oktobra, z nastopom prvega slovenskega pevskega društva „Lira“ iz Kamnika, ki je zapelo kar v dvorani tovarne ploskovnega pohištva. Z recitacijami je pa sodeloval dramski umetnik Danilo Benedičič.

-ep

VSE V ZNAMENJU PRAZNIKA

Ob prazniku STOLA so bila tudi številna športna tekmovanja, ki so se jih, poleg domačinov, udeležili tudi številni športniki iz drugih kamniških in domžalskih podjetij. Tako so tekmovali iz podjetja Kamnik, Induplati iz Jarš, tovarne usnja, Titana, Svilanita, odbojkarji Kamnika, pionirji Duplice in seveda domači delavci – športniki. Več kot 250 tekmovalcev in tekmovalk se je pomerilo v petih športnih disciplinah, ki jih imajo delavci v vseh organizacijah združenega dela tudi najrajši.



V šahu, balinanju in streljanju za moške so zmagale domače ekipe, medtem ko so bile najboljše igralke odbojke iz tovarne usnja, odbojkarji so bili člani stare kamniške ekipe, med strelkami pa spet dekleta iz Tovarne usnja. Pri kegljanju ženskih ekip so zmagale tekstilke iz Jarš, med moškimi pa kegljači iz dupliškega Stola, najboljši posameznik pa Semprimožnik Miro iz Stola.

-ep

Industrija pohištva Stol Kamnik praznuje 70-letnico obstoja – izdelke tovarne Stol poznajo na vseh celinah – vse priznanje delavcem, ki za svojo vztrajnost, strokovnost in zvestobo prejemajo čestitke z vseh koncev sveta.

DOBRI ŠPORTNIKI

Športniki Industrije pohištva STOL Kamnik so se dne 14. septembra udeležili športnih iger delavcev lesne industrije Slovenije „V. LESARIJADA 74“.

Športna tekmovanja so bila v Ljubljani v športnem parku Slovana. Tekmovanja se je udeležilo 43 podjetij iz Slovenije oziroma 1700 tekmovalcev.

Športniki STOLA, 70 po številu, so tekmovali v celotnem programu. V izredno močni konkurenci je ekipa STOLA zasedla 2. mesto, kar predstavlja pomemben uspeh Stolovih športnikov in do sedaj najvišje doseženo mesto v okviru športnih iger Lesariade.

Moški so tekmovali v sledečih disciplinah:

šah	sodelovalo 23 ekip	STOL 1. mesto
streljanje	sodelovalo 33 ekip	STOL 2. mesto
kegljanje	sodelovalo 39 ekip	STOL 4. mesto
odbojka	sodelovalo 16 ekip	STOL 5. mesto
balinanje	sodelovalo 21 ekip	STOL 14. mesto
mali nogomet	sodelovalo 31 ekip	STOL 15. mesto

Ženske so tekmoval v naslednjih disciplinah:

šah	sodelovalo 8 ekip	STOL 5. mesto
streljanje	sodelovalo 20 ekip	STOL 5. mesto
odbojka	sodelovalo 10 ekip	STOL 6. mesto
kegljanje	sodelovalo 18 ekip	STOL 9. mesto

– R.M.



PRIPRAVLJENI SO OB VSAKEM ČASU

Tudi gasilci so slavili in prispevali svoj delež k proslavljanju 70-letnice. Kljub močnemu nalivu so v začetku oktobra po končanem delu izvedli praktične vaje v tovarni. Sodelovalo je 120 članov civilne zaščite in članic ter gasilcev iz tovarne, terena in ekipa z drsalnim prtom iz Kamnika. Člani so požrtvovalno in strokovno usposobljeni prikazali svoje znanje.

Vaja je po oceni vodstva tovarne in oceni strokovnih ljudi dosegla svoj namen. Enote so pripravljene in sposobne, da tudi v drugačnih pogojih nudijo pomoč pri reševanju človeških življenj in premoženja.

Dan kasneje je bilo tekmovanje gasilskih enot: Mebla, Marlesa, Novolesa, Lika in Stola za pokal 70-letnice Stola in prehodni pokal gasilskih ekip.

Prvo mesto je dosegla ekipa Mebla, sledi Stol, Novoles, Marles in Liko.

B. BAVČAR

PLANINCI STOLA NA TRIGLAVU!

V času slavljenja 70-letnice Industrije pohištva STOL KAMNIK so se v kolektivu porajale skromne in tihe želje ljubiteljev naših gora, da bi obletnico slavili na vrhu Triglava.

V zadnjem dnevu poletja se je pomikala kolona gornikov Stola, oblečenih v raznobarna oblačila iz Rudnega polja na Pokljuki proti Velemu polju in nadalje proti vrhu Triglava. Kljub dežju, megli in vetru so se vztrajno pomikali proti vrhu z eno željo – doseči vrh.

Se ne preveč utrujena kolona sestavljena iz 18 članic in 41 članov kolektiva je že isti dan v ranih popoldanskih urah prispela na vrh malce zasneženega očaka naših gora. Radostni, polni veselja in vedrine so se nato podali proti domu na Doliču. V prijaznem toplem gorskem domu so v večerni mrak zvenele ubrane pesmi gornikov.

Drugi dan smo odšli preko doline Triglavskih jezer k slapu Savice. Udeleženci predlagajo, da bi bila to stalna oblika pohodov v naravo, v naše prelepe gore.

B. BAVČAR

V NEKAJ VRSTAH = V NEKAJ VRSTAH = V NEKAJ VRST

OKOLICA GARAŽ NAJ NE BO
ODPAD

Veliko kamniških občanov je ob
gradnji Viatorjevih garaž pod Ljub-
ljansko cesto zelo negodovalo, saj je
bil brezglavo uporabljen prostor
namenjen blokovni gradnji. Tudi
sedanji objekt se nikakor ne more
spojiti z okoljem. Prav zato bi bilo
potrebno, da bi bila vsaj okolica
primerno urejena in očiščena. Neka-
teri občani so prostor pod Ljub-
ljansko cesto izbrali za odlagališče,
vendar jih Viator vneto posnema s
starim avtobusom, ki rjavi za garažo.



PREUREDITEV LOKALA

Društvo upokojencev je v svojih
prostorih v Kolodvorski ulici s pre-
zidavo združilo dve sobi v en gostin-
ski lokal, ki je zdaj dovolj prostoren
za številne goste. Upokojenci imajo
za zabavo biljard, posebno vneto pa
igrajo šah. Več prostora, manj dima.

PO 61 LETIH V DOMOVINI

Drago Kraus se je leta 1913 kot
otrok s starši izselil v ZDA. V
Kamniku so stanovali v Novem trgu
št. 16. Letos je z ženo prišel prvič
na obisk v domovino, prihodnjic pa

KOZOLCI SO PADALI KOT DO- MINE

Septembrsko neurje je številnim
kamniškim vasem hudo ponagajalo.
V Šmarci, Podgorju, Duplici, Križu
in še nekaterih naseljih je podoralo
kozolce kot domine. Jože Ogrinc na
občini računa, da je ujma podr-
la več kot 50 kozolcev. Nekaterim je
celo odkrilo hiše. Anton Jereb iz
Šmarce, Mirko Romih iz Duplice,
Branko Uršič iz Kamnika in Petek
Ciril iz Križa so imeli močno po-
škodovane strehe, saj jih je veter
razkril. Hujša škoda je bila tudi na
poljih in v sadovnjakih ter v sadni

drevesnici trgovskega podjetja
Kočna. Zavarovalnica Sava ja že
razdelila za več kot 600.000 dinar-
jev odškodnin.

STOP ZA AVTOMOBILE

Se letos bodo zaprli vezno cesto,
ki ob otroškem igrišču na Zapricah,
povezuje Ljubljansko in Kranjsko
cesto, je zagotovil član izvršnega
sveta Janez Prezelj na zadnjem
zasedanju občinske skupščine. Za
zaporo ceste so se zavzemali občani
že dlje časa, saj bi otroke vsaj malo
obvarovala pred naraščajočim pro-
metom v stanovanjskem naselju
Zaprice.

ZEMELJSKI PLAZ NA KALIŠAH

Hudo neurje, ki mu je sledilo
dolgotrajno deževje, je sprožilo
zemeljski plaz na Kališah. Ogrožena
je stanovanjska hiša Semprimožnik
Lovra, tako da se je moral izseliti.
Občinska komisija si je plaz ogledala
in bo skupaj z Zavodom za raziska-
vo materiala iz Ljubljane predlagala
rešitev. Vse kaže, da hiše ne bo
mogoče obnoviti, in Semprimožnik
tudi ne bo mogel graditi nove na
istem zemljišču.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV PODRUŽNICA KOMENDA

V nedeljo, 6. oktobra, so se zbra-
li člani in članice DU – podružnica
Komenda v lepo okrašen dvorani
kulturnega doma v Komendi ob
dvajsetletnici obstoja in k razviti
društvenega prapora. Proslave, ki se
je je udeležila večina članstva te
podružnice, so se udeležili še pred-
sednik občinske skupščine Kamnik
Franc Svetelj, predsednik republi-
škega društva upokojencev tovariš
Batagelj, gostje iz Domžal, Kani-
nika, Mengša in iz Cerkelj. Pred-
sednik komendske podružnice Lojze
Janežič je v kratkem govoru orisal
zgodovino razvoja in dela komend-
skih upokojencev. Povedal je, s

kakšnimi težavami so se morali
boriti vsa leta za obstoj društva in za
streho nad glavo. Šele zadnja leta so
dobili končno po zaslugi SOB
Kamnik svoje prostore v nekdanji
stari šoli v Komendi. Za ureditev
prostorov so porabili doslej že nekaj
milijonov dinarjev, in še jih čakajo
neodložljive naloge. Pri tem jim
tovariško pomaga tudi republiški
odbor DU. Vseh članov ima podruž-
nica 216.

Velika želja komendskih upoko-
jencev je bila vsa leta, da bi prišli do
svojega društvenega prapora. Želja
se jim je letos izpolnila. Razvili so
svoj društveni prapor, za katerega je

bilo darovanih 12 zlatih in 67 sre-
brnih žebelčkov, pri tem so sodelo-
vale tudi štiri delovne organizacije.
Praporu sta kumovala Anica Ivek in
Franc Ravnikar. Pohvaljeni so bili
najbolj požrtvovalni člani in članice,
zlasti dosedanja predsednik tovariš
Janežič in tajnica tovarišica Grudni-
kova. Ob narodnih pesmih domžal-
skih pevcev in poskočni melodiji
godbe je vse prehitro minil čas. Na
praporu komendskih upokojencev
pa je z zlatimi črkami napisano: Le
delo in mir je prave sreče izvir!
Čestitamo ob jubileju in želimo še
številne uspehe!

Nace Vodnik

TRETJI NOVI GASILSKI DOM V TUHINJSKI DOLINI

Po slovesnem odprtju novih gasil-
skih domov v Srednji vasi in Zg.
Tuhinju so septembra odprli novi
gasilski dom tudi v Šmartnem.

Gasilsko društvo v Šmartnem je
bilo ustanovljeno leta 1908 ter je
bilo tako prvo in najstarejše gasilsko
društvo v Tuhinjski dolini. Stari
gasilni dom je bil zgrajen leta 1930
na precej močvirnem terenu in je bil
zelo skromen. Ko se je sušilni stolp
leta 1968 delno podr-
l, se je gasilsko
društvo odločilo za gradnjo novega
gasilskega doma. Novi dom ima dva
prostora, enega za orodišče, drugega
za sestanke in tečaje, potrebne
sanitarije ter zidani sušilni stolp z
alarmno sireno. Gradili so ga gasilci
s prostovoljnimi delom, saj so vanj

vložili prek 6000 delovnih ur.
Gradbeni in drugi material so kupili
z denarjem iz nabiranih akcij po
vaseh, s pomočjo krajevne skupnosti
ter občinske gasilske zveze Kamnik.
V novih prostorih so imeli že tečaj
za izprašene gasilce ter več sestan-
kov. Tako strokovno kot tudi teh-
nično gasilsko društvo Šmartno lepo
napreduje. Prva ročna brizgalna je
bila kupljena leta 1910 in jim je
služila do leta 1973, ko so prejeli
motorno brizgalno „Rakovica“ in
lani še modernjšo „Rozenbauer“.
Naslednji cilj gasilcev je vsekakor
nakup gasilskega avtomobila, ki jim
je zaradi obsežnega okoliša potre-
ben. Po gorskih vaseh imajo usta-
novljene gasilske trojke, ki nudijo

ob začetnem požaru prvo pomoč,
dokler ne pritisijo gasilci iz Šmart-
na.

Ob slovesnem odprtju novega
gasilskega doma v Šmartnem je bilo
navzočih vseh 41 članov ter več
zastopnikov sosednjih gasilskih
društev, krajevnih organizacij, ob-
činske gasilske zveze Kamnik ter
mnogo prijateljev gasilstva. Novi
gasilski dom je porok za uspešno
gasilsko delo in preventivo v tem
središčnem delu lepe Tuhinjske do-
line. Zato se gasilci vsem, ki so z
denarjem ali prostovoljnimi delom
pomagali pri zidavi, iskreno zahva-
ljujejo.

Jože Berlec

ZAPRTA CESTA



VELIKO SE JE SPREMEMILO

Zaradi nujnih del je bila od 4.
do 11. oktobra zaprta za ves
promet cesta od pošte do Tom-
šičeve ulice. Promet so usmerili
po Maistrovi ulici in Trgu prija-
teljstva na Tomšičevo ulico. Med
hotelom in sodiščem na eni stra-
ni ter dvoriščem dosedanje trgo-
vine z železnino na drugi strani
trga so namreč izkopali dva
globoka jarka. Iz motela so polo-
žili cevi centralne kurjave, ki bo
ogrevala nove hotelske prostore
Planinke, po drugem jarku pa so
na glavni zbiralnik priključili
kanalizacijo s ceste na Poljane,
ob kateri gradijo kegljišče. Za-
nimivo je, da so prvi jarek kopali
po nekdanjem srednjeveškem
jarku, ki je bil tik za severnimi
mestnimi vrati. Naša slika, ki je
bila posneta 12. julija 1931 ob
prvem štafetnem teku po Kam-
niku, o katerem smo pisali v
prejšnji številki Občana, nam
priča, kako ozek je bil cestni
prehod med sedanjim motelom
in Albrehtovo trgovino. Trgovski
lokal, ki je zavzemal polovico
sedanjega cestišča, je do oktobra
1941 stal na mestu srednjeveške-
ga obzidja, na prehodu pa so bila
vrata. Kot vidimo, se je avtobus
komaj potisnil skozi ozki pre-
hod.

Do kdaj smetišča v Komendi

Večkrat me pot zanese v Komendo, vendar sem zadnje čase precej razočaran nad tem krajem. Vedno več je
raznih kupov smeti, podrtih ograj itd. Že sam vstop v naselje je brez krajevnega napisa in človek sploh ne ve, kam je
prišel.

Že pred dvema letoma so začeli s čiščenjem potoka. Delo ni bilo dokončano in vso navlako so pustili kar na
obrežju. Danes se tam nabirajo razni odpadki kupi smeti, sledovi razbitih kozarcev in razbite stojnice, ki so tam še
mesece in mesece po konjeniški prireditvi. Tako prizadevni delavci v konjeniškem klubu si tega res ne bi smeli
privoščiti. Za lepši izgled Komende bi morali popraviti tudi ograjo, kajti taka, kakršna je, res ni primerna za kraj.

Se nekaj dni in spomnili se bomo Dneva mrtvih. Verjetno se bo veliko ljudi vprašalo, zakaj se že tako dolgo dela
pokopališče v Komendi. Že pred dvema letoma so začeli s preurejanjem, vendar pa do danes še ni dokončano. Zopet
smetišče več.

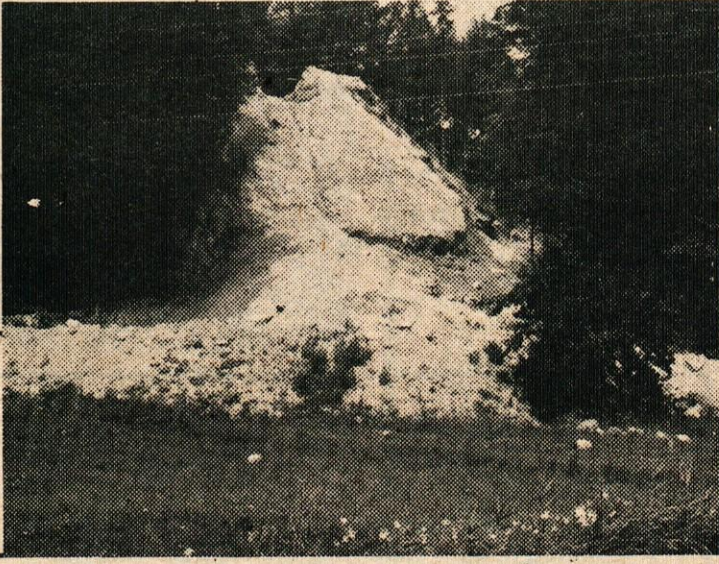
Ne bi rad kritiziral odgovornih ljudi v Komendi, rad bi jih le opozoril, da je kdaj pa kdaj potrebno pogledati tudi
malce okrog sebe in poskrbeti za lepši izgled Komende, ki si to res zasluži.

S. A.

hali oglasi

AVTO-FIAT 124 „LADA“
(Z) prodam po ugodni ceni.
Registriran do 7.7.1975, prevo-
ženih 36.000 km. Radio je vgra-
jen. Kupljen 7.7.1972 – nov.
Trdinova 12. Kamnik.

TAKŠNI PESKOKOPI NAM
NISO V PONOS. SAJ STE PRE-
POZNALI LOKE V TUHINJSKI
DOLINI. FOTO J. OGRINC



Cesta čez Črnivec je bila zaprta

Dober teden dni je bila cesta Kamnik – Gornji Grad, ki je speljana čez Črnivec, zaprta za ves promet. Zemeljski
plaz na kamniški in štajerski strani sta onemogočala varen promet. Poškodba je bila hujša na štajerski strani, vendar
so jo prizadevni delavci cestnega podjetja Celje hitro odstranili in cesto popravili. Po stari navadi pa smo morali na
kamniški strani dolgo časa čakati, da so cesto popravili. Ves ča je promet potekal po Tuhinjski cesti, vendar veliko
avtobusov sploh ni vozilo. Številna kamniška podjetja so prevažala svoje delavce s kombiji, kar seveda ni poceni.
Povedati moramo, da je cesta čez Črnivec za kamniško gospodarstvo zelo pomembna, saj se po njej vozijo na delo
številni delavci kamniških delovnih organizacij. Cesto morajo na cestnem podjetju popraviti, takoj ko je to mogoče
ne pa da čakamo na številna posredovanja vplivnih družbenopolitičnih delavcev.

-tj

50-letno delo neveljskih gasilcev

V letošnjem letu smo
neveljski gasilci slovesno
praznovali 50-letnico usta-
novitve gasilskega društva.
Ob tej priliki je bila lepa
proslava, ki se je je udeležilo
veliko gasilcev z 12 prapori.
V sprevedu smo pokazali
napredek naših gasilcev v 50
letih. Najprej smo peljali
ročno brizgalno, zatem
motorno brizgalno na gumi
vozu, nato pa gasilski avto,
kombi IMV, z moderno
„Rosenbauer“. Kljub temu,
da smo enkrat že povečali
gasilski dom, nam vseeno
primanjkuje prostora. Zato
smo se letos odločili zgraditi
še eno garažo in postaviti
nov zidani stolp. Pri tem
delu smo gasilci opravili
precej udarniškega dela,
kljub temu nas bo gradnja
precej stala. Pri gradnji sta
nas finančno podprli občins-
ka gasilska zveza Kamnik
ter krajevna skupnost Nev-
lje, a kljub temu bomo
mordoli večji del sredstev
zbrati sami.

In na še nekaj je naše
društvo lahko ponosno: v
svoji sredi ima člana, ki je
9.10.1974 dopolnil 90-letni-
co življenja. To je Franc
Virjent iz Olševka, po doma-
če Kužnarjev oče. Letos je
prejel zlato značko za
50-letno službovanje v gasil-
stvu, zato mu gasilci iskreno
čestitamo in mu želimo
kakor tudi drugi sovaščani
obilo zdravja in sreče ter še
mnogo let na njegovi živ-
ljenjski poti. Jože Osenar

-ts

ODBOJKA

Mladinci OK Kamnik so sodelovali na mladinskem turnirju na Jesenicah. Na tem turnirju je sodelovalo še devet ekip iz Slovenije. Naši mladinci so zasedli 7.-9. mesto. V predtekmovalni skupini so bili skupaj z Brankom iz Maribora, Jesenicami in Fužinarjem iz Raven.

Komisija za športne objekte pri Temeljni telesno-kulturni skupnosti je obnovila že obstoječo električno razsvetljavo. Zamenjali so svetlobna telesa z novimi, in to z živosrebrnimi, saj dajejo boljšo svetlobo od navadnih.

STRELJANJE

Tudi strelci bodo dobili električno razsvetljavo na svojem strelišču. Tako bodo imeli električno strelno lopo in jarku za tarče. Tu nameravajo mehanizirati menjavo tarč.

NOGOMET

NK Kamnik je na svojem rednem občnem zboru pregledal delo med dvema zboroma. Na tem zboru je bilo precejšnje število ljubiteljev nogometa in članov kluba. Z delom kluba moramo biti zadovoljni, predvsem s tekmovalnim delom. Izvolili



TUDI STARI KOŠARKARJI PRIDNO VADIJO IN TUDI TEKMUJEJO

so tudi novega predsednika kluba, to funkcijo bo opravljal Emil Lukan, nekdanji igralec in dolgoletni športni delavec.

Na prvenstveni tekmi med Kamnikom in Idrijo iz Mima pri Novi Gorici smo videli zelo nešportno ponašanje gostujoče ekipe; saj je

moral sodnik tekme Tomše iz Kranja izključiti kar tri igralce ekipe Adrie. Groba in umazana igra gostov.

WATERPOLO

Kopalna sezona je že zdavnaj zaključena, waterpolisti pa ne mirujejo. Vsako nedeljo hodijo na treninge v Kranj, in to v zimski bazen. Po uspešni sezoni imajo redne treninge, ki jih vodi tov. Podveršek: treniral jih je tudi v poletni sezoni. Clansko ekipo je za leto dni zapustil igralec in tajnik kluba Dušan Stare ml. Oblekel je vojaško suknjo.

KOŠARKA

Domači košarkarji so si z zmago nad ekipo Savsko naselje (88:75) zagotovili drugo mesto v II. slovenski ligi - center. V naslednji sezoni bo morda prvo mesto?

TENIS

KAMNIK - KLC (Celovec) 7:1 Domači igralci tenisa so gostili goste iz Celovca. Na tem dvoboju se je pokazalo, da so domači igralci boljši nasprotniki. Celovčani so z borbenostjo nadoknadili premoč domačinov. Škoda, da vreme ni bilo naklonjeno tekmovalcem, saj je bilo

NOGOMET

V tekmi med Kamnikom in Dobom, ki je šela za pokal na področju TNZL so igralci Doba prikazali lep nogomet, predvsem borben. Domači nogometaši so šele v podaljških premagali goste z rezultatom 5:2. Kljub temu da je bilo igrišče razmočeno in težko za igro, ni bilo grobe igre.

ROKOMET

Na šestih prvenstvenih tekmah igralke Kamnika niso izgubile srečanja. V sedmem kolu jih čaka drugo uvrščena ekipa Krke iz Novega mesta v Novem mestu. Upajmo, da bodo igralke Kamnika nadaljevale s serijo zmag in se uvrstile v višjo tekmovalno skupino.

SMUČANJE

Komaj je sneg pobelil vrhove, so smučarji - tekači, že trenirali na snegu, in to na Veliki planini. Kolikor bodo dovoljevale snežne razmere, bodo trenirali vsako soboto in nedeljo. Torej letos lahko pričakujemo dobre uvrstitve na tekmovanjih.

ODBOJKA

Moška ekipa, ki tekmuje v I. slovenski ligi, je izgubila svojo prvo tekmo v gosteh; premagal jo je Koper s 3:1. Na tej tekmi se je poskušoval igralec Kamnika Franc Podjed. Poškodoval si je koleno, najverjetneje bo moral na operaciji. Daljši počitek.

ŠAH

Na rednem mesečnem brzturnirju šahovske sekcije Solidarnost v oktobru je sodelovalo 14 tekmovalcev. Zmagal je Mirko Troha, ki je zbral 10 točk, pol točke za njim pa so bili kar štirje igralci: Boris Baučar, Slavko Bergant, Jože Boncelj in Djordje Vuksanović. Boris Skok je bil šesti. Pri pionirjih pa je bil rezultat brzturnirja: 1. Franc Sedmak, 2. Jankica Hribovšek, 3. Ladka Štanič, 4. Miha Hribovšek itd.

Mesečnega občinskega hitropoteznega turnirja sredi septembra v Komendi so se udeležili šahisti iz petih šahovskih društev.

Najboljšo igro je prikazal Jože Skok iz Domžal in osvojil prvo mesto. Drugo mesto je zasedel domačin Ciril Križelj. Tretji pa je bil član kamniške Solidarnosti Mirko Troha.

P. Plevel

Kopališče bo drugo leto nared

Posebna komisija za gradnjo objektov pri temeljni telesnokulturni skupnosti Kamnik se je odločila, da bo gradbeno podjetje Projekt iz Kranja, ki ima v Kamniku svojo temeljno organizacijo združenega dela, zgradilo kabine in druge potrebne prostore na kamniškem kopališču. Vsa dela, ki jih bodo opravili zaposleni v Projektu, bodo veljala okoli 3 milijone dinarjev in bodo končana do 1. julija prihodnje leto. Torej lahko upamo, da bo kamniško kopališče nared že do prihodnje sezone. V eni izmed prejšnjih števil Občana smo že pisali, kaj vse bo na kopališču, to namreč predvideva načrt, ki ga je izdelal ing. Božič iz Ljubljane. Vsega denarja za gradnjo kabin na kopališču še ni, vendar pri temeljni telesnokulturni skupnosti pričakujejo, da bodo del stroškov krili s kreditom, saj ima interesna skupnost del denarja zagotovljenega tudi v prihodnje. Omeniti moramo tudi, da se gostinstvo-turistično podjetje Viator, TOZD Kamnik, resno zanima za soinvestiranje okrepčevalnice, ki bo v novem kopališču, kar bo gradnjo seveda še pocenilo. Kamničani bomo po letu 1931, ko so bile zgrajene sedanje kabine, le dobili nove. Tako bo zadoščeno številnim športnikom, ki uporabljajo bazen in tudi drugim občanom, ki jim kopališče pomeni poleti nujno obliko rekreacije. Izvajalcem del polagamo na srce, naj z gradnjo pohitijo in naj ne dovolijo, da bi še eno leto uporabljali za kabine podrtijo.

-tj

Motničani spet prvi

Letošnje tradicionalno lovsko tekmovanje v streljanju na glinaste golobe, ki ga vsako leto ob občinskem prazniku pripravi ena izmed naših lovskih družen, so organizirali člani LD Zgornji Tuhinj. Odločili so se za res zelo primeren kraj tekovanja na področju Veliškega Rakitovca.

Tekmovanja, ki je bilo zelo dobro organizirano, se je udeležilo lepo število lovcev iz vseh lovskih družen. Posamezniki so se pomerili tudi v streljanju na divjega prašiča.

Tudi letos je bila najboljša ekipa Lovska družina Motnik, ki je lani po treh zaporednih zmagah osvojila pokal občinske skupščine v trajno last. Zato je letos občinska skupščina podelila nov prehodni pokal.

-c



ZMAGOVITA EKIPA MOTNIŠKIH LOVCEV

industrijsko podjetje
alprem
kamnik 61240
usnjarska cesta 9



TEK PO ULICAH

Atletski in smučarski klub Kamnik sta po nekajletnem premoru oživela staro tradicijo TEK PO ULICAH. Predstavnika obeh klubov pravita, da se bo ta tradicija nadaljevala z letošnjim letom; upajmo, da bo to tako.

Na letošnjem teku je nastopilo 44 tekačev iz atletskega, smučarskega in rokometnega kluba. Razdeljeni so bili na pet starostnih skupin, samo v dveh skupinah so tekla tudi dekleta. Letošnja proga je bila nekoliko spremenjena, saj so vsa leta tekli po Maistrovi do hotela na Trg prijateljstva, po Tomšičevi na Titov trg. Letos pa so tekli po Žebjarski mimo stadiona v Mekinjah, do Zanje in tu preko Bistrice ter mimo mehanične delavnice ponovno po Žebjarski in na Trg prijateljstva, kjer je bil cilj. Če bi tekli po samem mestu, bi si tek ogledalo veliko večje število ljudi, kot si ga je. Upajmo, da bodo naslednji tek organizirali po mestu.

Organizacija teka je bila odlična, izvedla sta jo atletski in smučarski klub. Rezultati: mlajši pionirji: 1. ŠKORJANC (SK), 2. ČEVKA (AK), 3. REPIČ (SK) mlajše pionirke: 1. KOVACIČ (AK), 2. JEGLIČ (AK) starejši pionirji: 1. RAKOVEC (AK), 2. SUŠNIK (SK), 3. ZOBANIK (SK)

starejše pionirke: 1. PESTOTNIK (AK), 2. ŠIBANC (AK) 3. URŠIČ (AK) mlajši mladinci: 1. BLAŽINIČ (AK), 2. JERŠE (AK), 3. MLAKAR (SK) starejši mladinci: 1. POGAČAR (SK), 2. LANIŠEK (SK), 3. KLADNIK (SK)

člani: 1. NOVAK (AK), 2. VENGUST (AK), 3. JERAS (AK).

G.B.

RUDNIK KAOLINA ČRNA - KAMNIK

RAZPISUJE ZA ŠOLSKO LETO 1974/75
DODATNE ŠTIPENDIJE:

- 1 - ekonomska fakulteta
- 1 - fakulteta za metalurgijo, oddelek za nekovine
- 1 - tehniška srednja šola za elektro stroko - jaki tok
- 4 - rudarska poklicna šola Velenje - za kopače

bg

MALO NOGOMETNO IGRIŠČE

Med Cankarjevo cesto in sedanjo tribuno na novem stadionu v Mekinjah je predvidena gradnja malega ali pomožnega stadiona. Gradnja pomožnega stadiona je nujno potrebna, saj na razmočnem glavnem nogometnem igrišču ni mogoče trenirati, ne da bi bila trata močno poškodovana. Pomožno igrišče naj bi bilo posuto z opečnatim peskom ali premogovimi ugalci. Po sedanjih predračunih bi malo igrišče veljalo 135.000 dinarjev, kar ni velika vsota. Toda sedaj moramo biti pripravljeni, da bo pretežni del denarja namenjen gradnji kabin na kopališču, ki so najnujnejše. Zato pomožnega igrišča vsaj nekaj let v Mekinjah še ne bo, in bo treba uporabljati za vse treninge igrišče na Duplici.

-ti

PREKORAČEN PLAN

Razširitev igrišča za košarko in rokomet pri osnovni šoli Toma Brejca v Kamniku naj bi po predračunu komunalnega podjetja Kamnik veljala 4 stare milijone dinarjev. Dela so opravili in za meter ali dva razširili obe igrišči. Sedaj, ko so izstavili račun, pa znaša kar 8 starih milijonov. Kaj naj rečemo na to? Slabo planiranje ali pa računi na pamet?

-tj

TUDI ŽENSKA EKIPA

Po nekajletnem premoru je letos pričela z rednimi treningi ženska odbojarska vrsta. Pred leti, ko so nekatere starejše igralke prenehale z aktivnim igranjem, se mlajše igralke niso mogle enakomerno boriti z bolj izkušenimi igralkami. Takrat so domače odbojkarice igrale v I. slovenski ligi, saj je bila to edina liga v Sloveniji. V letu 1971 je odbojarska ekipa Kamnika odpovedala sodelovanje v ligi.

V tekmovalni sezoni 74/75 je Odbojarska zveza Slovenije ustanovila poleg že obstoječe I. lige še II. ligo - zahod. V tej ligi naj bi se igralke kalile in prvo uvrščena ekipa bi imela pravico nastopati v I. slovenski ligi. II. slovensko ligo v letošnji sezoni zastopajo samo štiri ekipe, in to OK Kamnik, OK Kočevje, SD Merkur iz Nove Gorice in OK Bohinj. Ekipa Kamnika je uspešno startala v novi sezoni, saj je na prvi tekmi premagala borbeno igralke OK Kočevja z rezultatom 3:2. Tudi druga tekma prvega kola med Merkurjem in Bohinjem se je končala z zmago Merkurja s 3:2.

Trenerske posle vodi nekdanja igralka Kamnika Marinka Benkovič. Želimo ji, da bi kar najuspešnejše vodila svoje varovanke in jih prek II. lige pripeljala v I. slovensko ligo.

bg

KAMNIK PRED OLIMPIJO

V Ljubljani je bilo tradicionalno republiško tekmovanje z MK serijsko puško za memorial Jožeta Klanjške-Vasje. Nastopila so mešana moštva strelskih družen iz Slovenije. V posameznem moštvu so nastopili po en član, članica, mladinec ali mladinka in pionir ali pionirka. Tekmovanja se je udeležilo 12 moštvev. Odprtju so prisostvovali predsednik ZRB NOV Slovenije Janko Rudolf, Klanjškovi svojci in predstavniki odbora Sercejeve brigade. Kamniški strelci so nas spet prijetno presenetili, saj so na tem pomembnem tekmovanju osvojili med ekipami prvo mesto. Kamničani so nastopili v postavi Ivan Podgornik, Alenka Reisner, Marjan Repič, Janko Podgornik. Prehodni pokal Borca je zmagovalni ekipi predal predsednik Strelske zveze Slovenije Vlado Mišiča.

Rezultati: ekipno - 1. Kamnik, 1930 krogov; 2. Olimpija, 1903 krogov; 3. Krim, 1766 krogov.

Posamezno: Marjan Repič je zasedel 1. mesto s 506 krogi v kategoriji pionirjev, Janko Podgornik je v kategoriji mladincev zasedel 3. mesto s 484 krogi, Ivan Podgornik je med člani zbral 479 krogov in zasedel 5. mesto. Dobro se je uvrstila mladinka Alenka Reisner med članicami, saj je z rezultatom 461 krogov osvojila 2. mesto.

bg

Telovadnica v Mekinjah ne bo razpadla

Telovadnica v Mekinjah, ki je bila nekdanji center vsega družabnega in športnega življenja v Mekinjah, je bila pred razpadom. V prostore je večkrat tekla voda, vsa stavba pa je bila zanemarjena. Na temeljni telesnokulturni skupnosti so se odločili, da bodo dom Partizana, ki je last Partizana Slovenije, vsaj malo popravili in obvarovali pred propadom. Na pomoč so prišli tudi prizadevni mladinci iz kamniške Zanje, ki bodo v lastni režiji obnovili instalacije in razsvetljavo. TTKS bo prispevala denar za prekritje doma in druga najnujnejša popravila, odstranili pa bodo tudi oder v telovadnici. Želimo, da bi aktivni boksarski klub, karate klub, taborniki in atletski klub, ki bodo telovadnico uporabljali, še bolj pazili na prostore.

-tj

Telesna kultura na novih poteh

Na svoji 1. redni skupščini so delegati pri TTKS ocenili delo od ustanovnega zbora, ki je bil 16. novembra 1973, do 11. oktobra letos. V mesecu avgustu je izvršnemu odboru TTKS podal pismo ostavko Marjan Bolha, dosednji predsednik. V ostavki je navedel utemeljene vzroke, zato jo je izvršni odbor sprejel. Sklep IO je morala sprejeti še skupščina, ki ga je potrdila. Za novega predsednika so predlagali Janeza Tajca, ki je mesto predsednika sprejel samo začasno, ker je obremenjen z delom pri komisiji za športne objekte. Sklep skupščine je, da mora izvršni odbor pripraviti do konca leta predlog za novega predsednika. V zvezi z razpisom za prosto delovno mesto sekretarja je skupščina potrdila sklep IO, da za novega sekretarja imenujejo Milana Šteharnika.

Iz poročil predsednika TTKS Kamnik, izvršnega odbora ter odbornikov za rekreacijo, tekmovalni šport, šolska športna društva, kadre, odbora za športne objekte in priznanja je bilo razvidno, da vsi organi pri TTKS delujejo pravilno in da izpolnjujejo svoje naloge. Preglejmo

nekaj nalog, ki so si jih zadali: dokončati stadion v Mekinjah, strelišče za zračno puško, nabaviti elemente za boksarski ring, zgraditi smučarsko vlečnico. Poleg tega čaka na temeljito obnovo dom v Mekinjah: treba bo povečati skakalnice na 50 metrov in zgraditi kopališke garderobe, kar dejansko že pripravljajo.

Odbor za tekmovalni šport je na podlagi predloženih predračunov osnovnih športnih organizacij razdelil letne finančne dotacije za leto 1974 in predstavil nekatera svoja pozitivna stališča v zvezi s tekmovalnim športom; ker so se nekateri naši športniki uvrstili v višje razrede tekmovalnega sistema, bo prišlo do ponovnih preučitev novih potreb. Tekmovalni šport ima v letu 1974 na voljo za vse svoje klube 50 milijonov starih din. Kot vemo, pa sodi v okvir TTKS 23 športnih organizacij!

Odbor za rekreacijo je pripravil skupaj s Planinskim društvom akcijo „HODI“ in namenil sredstva za rekreacijo. Odbor namerava v bližnji prihodnosti graditi TRIM stezo. Start in cilj naj bi bila na kopališču,

lokacija pa še vedno ni določena.

Komisija za kadre se je šele nedavno oblikovala.

Po predlogu IO TTKS je razpored finančnih sredstev za leto 1974 sledeč:

za tekmovalni šport - vseh 23 organizacij, 50 milijonov; za objekte 60 milijonov; za rekreacijsko dejavnost 17 milijonov; za zdravniške preglede, zavarovanja športnikov in plačilo trenerjev 12 milijonov; za osebne dohodke - sekretarja ca 3,2 milijona; drugi izdatki (telovadnice, kurjava el. energija, nagrade ...) 8 milijonov

Tako bodo sredstva, združena iz samoprispevka, stopnja je 0,48 % od bruto osebnih dohodkov zaposlenih ljudi, razdeljena in upravičeno porabljen. Poročilo sekretarja za leto 1975 je obsegalo stvari, ki niso bile opravljene ali pa so v postopku. V klubih moramo skrbeti za množičnost mladine, pri delovnem človeku pa za rekreacijo skupaj z delovnimi organizacijami. V razpravi so bila postavljena številna vprašanja, o katerih bo potrebno govoriti in jih urediti do naslednje skupščine.

bg